

NAROČNINA
 Celoletna\$2.—
 Polletna\$1.25
 Chicago celo leto \$2.50
 (inozemstvo)\$3.00

SUBSCRIPTION
 One Year\$2.00
 Half Year\$1.25
 Chicago one Year\$2.50
 Europe\$3.00

EDINOST

OD BOJA DO ZMAGE

VINCIT OMNIA VERITAS

SI DIUS NOBISCUM QUIUS CONTRA NOS

PISARNA
 1949 W. 22nd St.
 Chicago, Ill.
 Telephone Canal 98.

LIST ZA SLOVENSKI NAROD + GESLO + ZA RESNICO IN PRAVICO

Sloga jači

Nesloga tlači

ENTERED AS SECOND CLASS MATTER OCTOBER 11, 1919, AT POST OFFICE AT CHICAGO ILLINOIS, UNDER THE ACT OF MARCH 3rd 1879.

VOLUME VI. LETO

SREDA, 18. AVGUSTA 1920.

ŠTEV. (NO.) 46

Published and distributed under permit (No. 320) authorized by the Act of October 6, 1917, on file at the Post Office of Chicago, Ill. — By the Order of the President A. S. Burselson, Postmaster General.

TEDENSKI POLITIČNI PREGLED

WILSON IN RUSKI NAROD

Lenin in Trotzki sta zjediniła celo Rusijo v odločni odpor proti Poljski, ker sta trdila, da hočejo zavezniški Rusijo razdeliti in uničiti, zato so baje poslali Poljake v Rusijo.

Da bi to združenje razbili, da bi boljševidi ne prišli do moči, zato je Wilson izdal izjavo, da zavezniški nikdar sedanje vlade priznali ne bodo, ker to niso možje pošteni. Francija je priznala generala Wrangela za to, da bi tako neboljševiški del naroda imel vodnika.

Francija namerava poslati generala Wrangela vojaško pomoč.

Francija z nami

Francija se je izjavila popolnoma solidarno z nami in našo politiko Zdrženih držav glede Leninove vlade. Francija je zato potrdila vlado generala Wrangela.

Ruske homatije.

Francija je priznala vlado generala Wrangela in zavrgla boljševidsko vlado. Iz Berolina se poroča, da je Moskva odgovorila na to: "Odgovor Rusiji na francosko priznanje generala Wrangela bode — vojska s Francijo."

General Wrangel je mlad človek, vendar velik junak in se je že v veliko slučajih izkazal kot nevstrašnega junaka. Zato upajo vlade, da bode združil vse boljševidske elemente v odpor proti boljševidkom.

Ruski pogoji Poljski.

Boljševiški pogoji, katere je boljševidska vlada postavila, so popolno uničenje poljske neodvisnosti. Med drugim zahteva popolno kontrolo dežele od strani boljševidkov. Boljševiški agentje bi smeli v Poljsko in iz Poljske brez vsakega dovoljenja. Imeli bi popolno svobodo razširjati boljševidske nauke kadar in kjer bi hoteli.

Seveda se bode Poljska branila do zadnjega priznati te pogoje, ker bi to pomenilo njeno uničenje.

Poljska vlada prosi pomoči in posojila od Združenih držav. V svrgni prošnji svari cel omikani svet pred boljševidsko nevarnostjo. "V najkričnejši uri svoje končne odločitvene bitke se Poljska zaupno obrača k vsem narodom sveta in jih opozarja, da ni njen padeč povzročila samo prevelika sila sovražnika, temveč tudi brezbriznost sveta, ki se imenuje, da je demokratičen in da ljubi svobodo Vaša brezbriznost bode najbrže dovolila, kakor leta 1772, 1795, 1831 in 1863, da bodo te čete uničile začetke naše svobode. Ali vas toraj ne bode vaša vest vzbudila, da boste kaj storili? Če danes poljska svoboda umrje, bo jutri vaša lahko v nevarnosti!"

Ameriški Poljaki za Poljsko.

Ameriški Poljaki so vsi potrti, ko čujejo tako žalostna poročila iz domovine. Veliki odbori so krepko pri delu po celi Ameriki, da bi ohranili svoji domovini simpatije Združenih držav in da bi navdušili svoje rojake za denarno pomoč. Samo v Chicagi je bilo pret. nedeljo 48 velikih shodov v ta namen.

Naša letina.

Poljedelski tajnik je izdal uradno poročilo o letošnji letini. Ozimnine se je pridelalo 533000.000 bušlov, volne 12.500.000 zavojev, ovs 402.000.000 bušlov, ječmena 196.000.000 bušlov, rži 77.000.000, pšenice 262.000.000 bušlov.

Nemške bojne ladije.

Tri bojne nemške ladije, plen Z. D., so prišle v luko v New Yorku. Nekaj časa jih bodo kazali ljudstvu, potem jih bodo pa potopili.

Indiana napredovala.

Zvezni statistični rad poroča, da je naštel v državi Indiana letos 2.930.544 ljudi. Za več kot za 220.000 je dežela napredovala. St. Clod, Minn., ima 15.873, Gary, Ind., 55.378

Rozine.

Od kar imamo prohibicijo in od kar je prišel v veliko ameriških kletih kotel kjer ima ob mesečnem svitu — "Moon shine" (munšajn) marsikak hišni oče skrivnostno-sladko delo — napredovala je znatno trgovina z "rozini". Toda naj nikar nihče ne misli, da so začeli Amerikanci v naših suhih časih jesti več potvic. Ne! Pač pa! No, saj veste ... Samo i zotoka Malage so uvozili 8 milijonov ton rozin od 1. januarja do 30. junija. To priča, kako strašno "suh" so Združene države.

"Munšajn."

Baje se ni še nikdar toliko "viske", t. j. zganja prodalo v Z. D., kakor danes, ko imamo prohibicijo. Pretečeni teden je v Chicagu prohibicijski agent zajel pošiljatev petnasttisoč zabojev "whiskeyja" v vrednosti \$175.000.

DOBILI SMO IZ KRAJA

SVETO PISMO

(Holy Bible)

v slovenskem jeziku, tiskano v ročni obliki v obliki mašne knjige.

Nekaj novega je ta knjiga, cesar do sedaj Slovenci še nismo imeli. Vsaka slovenska hiša bi ga morala imeti.

Rojaki, takoj ga naročite!
 Cena iztisu je \$2.50.

Anglija in kabel.

Velika večina kabelnovih žic čez morje je v oblasti Anglije, tako, da ima Anglija monopol na vse novice, katere gredo po kablu. Te dni so hoteli položiti nov kabel, ki bi vezal Miami, Fla., in zahodno Indijo, toda predsednik Wilson ni dovolil.

Te dni se je ustanovila velika ameriška kompanija, ki namerava tekmovati z Anglijo. Imenuje se All American Co.

13-letni deček se obesil.

William Douglas, 13-letni deček v Chicagi, se je obesil, ker ga je mati okregala. Oče trdi, da je hotel deček samo mater ošteti. Pri tem se je pa ponesrečil in se v resnici obesil.

Chicaske učence.

Med demokrati chicaskega mesta vlada veliko nesoglasje. Velik boj je med dvema kandidatom za mesto deželnega pravdnika. Dosedanji deželni pravdnik Hoyne ima nasprotnika v Mihaelu Igoeju. Kateri bode dobil nominacijo stranke za to mesto se še ne more soditi. Vendar ker je Mr. Schweitzer jako vpliven mož, bode zelo pomagalo Igoeju proti Mr. Hoyneju.

Varčevanje s papirjem.

Državne oblasti so izdale svarilo, da naj se varuje s papirjem, posebno naj se papirja ne sežiga, temveč naj e ga raje prodaja "paper-rags"-arjem.

Koliko tiska vlada.

Senator Smoot je pronašel, da je v treh letih naša sedanja vlada, to je predsednik Wilson in njegov kabinet, razposlala po vladni tiskarni 30.144.362 iztisov raznih svojih govorov, kar je stalo vlado \$442.000.

Drago olje.

V Franklin, Pa., izdeluje neka tovarna olje, katerega stane sod nič več in nič manj kot \$38.400. To olje se rabi za zapetne ure in stane mala stekleničica, ki tehta osmino unč, 75 centov.

Požrtvovalna ljubezen.

V Hot Springs, Ark., je neki W. Bost ustrelil svojega svaka Irwina po nesreči. Da bi mu rešil življenje, dovolil je, da so mu zdravniki vzeli cel "pajnt" krvi in jo dali ranjenemu. Toda kljub temu je Irwin umrl. Žrtev je bila zastoj.

Verizniki.

151 veriznikov, t. j. izkoriščevalcev, ki so cene raznim živlom umetno dražili, je bilo kaznovanih letos v Združenih državah. Aretiranih je bilo pa 1854 kapitalistov, od katerih je bilo krivim spoznanih 1499.

POLITIČ. PREGLED EVROPE.

Nova balkanska zveza.

Iz Rima se poroča, da se je dosegel popoln sporazum med Jugoslavijo, Rumunijo in Česko-Slovaško glede obrambe teh treh dežel. Baje se je skenila zveza, ki bode skupno branila skupne interese teh treh držav. Baje se imenuje ta mala organizacija "Mala ententa".

D'Annunzio in Reka.

Do popolnega nesporazuma je prišlo med D'Annunzijem in mestno upravo mesta Reka.

D'Annunzio je nagovoril svoje vojake in rekel: "Jaz mislim, da je čas, da mesto razglasi svojo neodvisnost in da razširi svoje meje. Reka ima sedaj iste meje, katere ji je določila Marija Terezija. Človek se čuti, kakor bi ga hotelo zadušiti."

Imam vzroke, da sem prepričan, da mestni narodni svet tega ne bode storil. Zato bodem zahteval za to dovoljenje od meščanov samih in ako mi še meščani ne bodo tega dovolili, potem bom pa zapustil mesto predno bode obletnica mojega uroda v mesto."

Obletnica bode 12. septembra.

Grška.

Veliko iznenadenje je vzbudila pretečeni teden novica, da se je izvršil napad na grškega ministerskega predsednika Venizelosa in da je bil umorjen Oragoumis, bivši grški poslanik v Petrogradu. Venizelos je bil mož, ki je dosegel, da se je moral kralj odpovedati in bežati iz dežele in da se je Grška priklopila zavezniškom v svetovni vojski. Napad na Venizelosa je gotovo delo nemške propagande, ki hoče z vsoto pritona površje in ničiti vse spehe vojske.

Vsi voditelji stranke, ki nasprotujejo ministerskemu predsedniku Venizelosu, so bili aretirani.

Stranka bivšega kralja in njegovi plačani agentje so s tem popolnoma poraženi.

Bela Kun v Petrograd.

Mažarski židovski boljševidski voditelj Bela Kun je zbežal v Petrograd. Ko se je vračal, ga je Avstrija prijela in poslala nazaj na Rusko.

Veliki nemiri v Dublinu.

V soboto večer so izbruhnili veliki nemiri v Dublinu na Irskem. Vojaki so ubili nekega dečka Farrella. Ko se je ta oddelek prikazal pred gradom, napadla ga je razjarjena množica in prišlo bi bilo do burnih nemirov, ko bi Sin Feinovi ne pomirili slednjič množice.

Spor med Anglijo in Francijo.

Razmere med Anglijo in Francijo so vedno bolj napete. Pretečeni teden bi se imela sestati oba ministerska predsednika, Millerand in Lloyd George, vendar seja se, je prelozila, da se počaka poročil iz Minska o rusko-poljskih pogajanjih.

IZ KATOLIŠKEGA SVETA.

Papež padel?

Vsi listi so poročali, da se je papež spodtaknil in padel ter se ranil na kolenu. — Papežev tajnik Msgr. Cerretti je izjavil, da je ta novica popolnoma izmišljena.

Katoliško dijaštvo.

Ideja, ki se je sprožila v Zagrebu in se je realizirala na Orlovskem taboru v Mariboru, je našla velik odmev po celem svetu. Katoliško dijaštvo Z. D. se je sešlo v Washington in si stanovilo svojo organizacijo v ta namen.

Dalje je zborovala dijaška organizacija Catholic Student's Mission Crusade, ki si je zadala parole: Prevsoto Srce Jezusovo svetu in svet Presv. Srcu Jezusovemu!

Ta organizacija katoliškega našega dijaštva šteje danes 10,076 članov in ima 55 podružnic.

Ne bode še konec katoliške Cerkve, dokler je naša mladina tega prepričanja.

Odlikovani duhovniki.

Sv. Oče je odlikoval sedem ameriških duhovnikov in štiri lajke s posebnimi odlikovanji, kakor sporočajo iz Rima. Med njimi so generalni vikarij brooklynske škofije, Slovenem dobro znani Monsignor Kaupert s Throop Ave cerkve, ki je imenovan protonotarijem in Father Zim-

Liga katoliških mutcev.

Tudi mutci imajo svojo organizacijo! Te dni je imela njih organizacija svojo konvencijo. Nad 100 delegatov iz raznih držav unije se je je udeležilo.

Za otvoritev te konvencije je bila v katedrali v Milwaukee pontifikalna sv. maša, med katero je devet duhovnikov "pridigovalo" objednem in sicer v njih "jeziku", to je z rokami in znamenji.

Tretji dan konvencije so Kolumbovi viteži pogostili delegate in jih v avtomobilih vozili po Milwaukee in jim razkazali mesto.

Na tej konvenciji se je sklenilo ustanoviti veliko katoliško ligo mutcev.

Katoliški socijalni teden.

Francosko časopisje jako živahno opisuje v svojih uvodnih člankih veliki "katoliški socijalni teden" ki se je te dni vršil v Caen na Francoskem, kjer so se zbrali vsi katoliški socijologi sveta na posvetovanje. Med udeleženci so bili tudi zastopniki Jugoslavije, ki so vzbudili splošno zanimanje. Njih poročilo, kaj delajo katoliki Jugoslavije je vzbudilo veliko pohvalo čelga francoskega časopisja — Naše katoliško "Glasilo" se pa norčuje iz Orlov in vse krščanske socijalne organizacije.

ŠIRITE LIST "EDINOST".

IZ SLOVENSkih NASELBIN.

Johnstown, Pa. — Kot strela iz jasnega, tako me je iznenadila vest, da je list Ave Maria obsojen kot pohujšljiv list in bil zato napaden celo iz prižnice od katoliškega duhovnika. Da, lastni močnem nisem mogel verjeti, ker ne bi bil nikdar pričakoval, da bi bilo kaj takega mogoče.

To ni napad od strani brezvercev, kakoršnjih je vsak hip pričakovati in kakoršnjih smo že vajeni in kateri pri količkaj treznih in razsodnih ljudeh nič ne opravjo, ampak to je napad od strani, od katere bi bilo pričakovati edinole sodelovanja in pomoči pri plemenitem in požrtvovalnem delu za Boga in narod; od strani, od katere bi bilo pričakovati sobojevnika v boju proti našim sovražnikom proti katerem se Ave Maria tako junaško bori. Toda mesto tega pa tak udarec! Pa taka potuha nasprotnikom! Pa tak pomagač najhujših sovražnikov vere in cerkve! Pa taka klobuta onemu v priznanje, ki se za vero in cerkev in bližnjega tako požrtvovalno trudi in bori!!

Moj Bog! Kam smo prišli? Kje smo? Ni zadosti, da brezverci tako grdo z vero delajo, da tako proti cerkvi hujskajo; ni zadosti brezvercev, da nas napadajo, celo tisti, ki bi nas imeli braniti, naj nas napadajo? Ki bi nam imeli koristiti, naj nam škodujejo? Ki bi nas imeli voditi, naj nas pa begajo? Ki bi se imeli bojevati proti našim sovražnikom, pa naj se z njimi še družijo in jim dajo še sami orožje v roke za boj proti nam?

Ne morem najti primernih besed, s katerimi bi izrazil obžalovanje nad dejstvom, da se je katoliški duhovnik tako nerodno spodtaknil ob stvar, katero še nasprotniki niso opazili s svojim tako pazljivim očesom, in tako nepremišljeno napadel podjetje, katero je za nas ameriške Slovence tolikega pomena in si je izteklo toliko zaslug, za kar bi mu morali biti vsi duhovniki in lajki le hvaležni, ter s tem še bolj razvnel boj sovražnikov proti nam in več povzročil hudega, kot pa bi mogel storiti dobrega z vso svojo gorečnostjo celo svoje življenje, kajti močnejši je dober zgled lajka, kot pa duhovnika na eni strani, toda neizmerno večji vpliv pa ima slab zgled duhovnika na drugi strani.

Dotični duhovnik, če je v resnici pravi duhovnik, naj bi bil prej premislil, če pa ne bo s tem svojim nastopom sam več pohujšanja napravil, kot pa bi ga mogel list Ave Maria napraviti, četudi bi v resnici priobčil kak pohujšljiv članek.

Ali ne vidite, kako so šele zdaj oživeli in planili kvišku vsi naši nasprotniki in začel kar tekmovali med seboj kdo bude bolj napadel list Ave Maria in njegovega urednika, ko jih je od njih sicer tako zaničevan katoliški duhovnik k temu spodbudil?

Kje ste pa, prej bili vi napadalci, da niste vedeli, da Ave Maria pohujšuje? Zakaj pa niste izrekli svoje sodbe takoj, ko ste dotični članek čitali? Zakaj ste čakali, da vam je moral šele od vas tako zaničevan duhovnik kot "slepar" in "humbugar" to povedati?

Torej vendar še duhovnikom verjamete, čeravno druge nasprotno učite? Pač slabi učitelji!

Vi divjate v boju proti duhovnikom, pa takoj bi bili v tesnem objemu z njimi, če bi se isti izneverili svojemuzvišenemu poklicu in pristopili v vaš tabor. Zato pa vpijete nad dobrim duhovnikom, kot Judje nad Kristusom; a onemu duhovniku pa, kateri se tako spozabi, da nastopi proti svojemuzvišenemu, pa pojete slavospeve! . . .

Smo pač nesrečni narod mi Slovenci . . .

A. Tomec.

Benoit, Wis. — Tukaj imamo redko kedaj sveto mašo. Preje je bila vsaki mesec. Od maja meseca je bila dvakrat. Zdaj so pa odšli Father Smoley, sedaj pa ne vem, kako bo? Jako jih pogrešamo, ker so nas tako lepo učili s svojimi lepimi pridigami. Vsi jih zelo pogrešamo. Sedaj bomo dobili drugega. eN vem, kako bude z

nam. Teško da bi za nas tako skrbeli, kakor so Father Smoley. Pa poleti se še naredi. Ali bliža se zopet zima. Imeli bomo slaba pota in vode. K maši moramo skozi gozde.

Katarina Klobučar.

Tioga, Wis. — Zelo me je užalo stil neopravičeni napad Rev. V. Šolarja, O. S. B., na priljubljen list Ave Maria in preč. g. urednika Rev. Zakrajška. Kaj je neki mislil Rev. Šolar, ki je iz prižnice svaril pred Ave Mario? Kje je našel pregrešek v članku "Spoštuj žensko — spoštuj dekle". Ko sem ga že nešteto krat prečitala, pa ne najdem nič pregrešnega v njem, tudi za mladino ne. Pa recimo, da bi bilo res kaj pisano, kar se ne spodobi, ali bi ne bil Rev. Šolar lahko pismeno posvaril Rev. Zakrajška in opozoril na napake, če jih je kje našel v dotičnem spisu ali kje drugje v listu? Pa je zlorabil prižnico in svaril in prepovedoval čitati mladini Ave Mario in tega je komaj čakal "Amer. Slovenec" in je takoj v prvi številki priobčil to senzacijsko novost in urednik "Glasila" pa še na prvi strani svari stariše pred listom Ave Maria; to res pravi katoliški listi (tako se imenujejo), ko napadajo Rev. Zakrajška in Ave Mario, ko vendar znajo, da je Ave Maria najboljši in najkoristnejši list za Slovence v Ameriki, ko vendar vedo, da je le Ave Maria in č. g. Zakrajšek glavna in največja zasluga, da ni še več našega naroda odpadlo od vere in se zgubilo ali pa brezbrizno in mlačno postalo. Ta list je edini največ dobrega storil za svoje rojake v tej deželi, ko jim odpira oči, da spoznajo, kam bi jih brezverski listi, če bi se po tem ravnali, kar pišejo ti in drugi polovičarski listi prvedli. To je kaj nevaležno za preč. g. Fathra Zakrajška, ko je toliko storil za svoj narod in zlasti za mladino; na primer: Naš striček, kako lepo in zapupno občuje z otroci in kako ga ti lju bijo in pišejo v našem premilem jeziku otroci, ki so tukaj rojeni Sedaj pa tako neosnovan, neopravičen napad na duhovna in katoliška lista. Kaj si bodo mislili čitatelji Am. Slovenci in Glasila, kateri imajo Ave Maria? Da je morebiti res kaj takega pisala, kar se ne spodobi za mladino in da morebiti res pohujšuje mladino; saj nekateri komaj čakajo, da morejo udrihati po tistem listu in uredniku, ki razkrinkuje sleparije naroda in odpira ljudstvu oči. Žalostno! Zakaj pa vi katoliški listi pustite drugim listom, da pišejo toliko nemoralnega in lažnjivega čez vero, tako pohujšljivo za mladino, dan na dan? Zakaj se pa takrat in vedno ne oglasite, ali pa se premalo Vi č. g. duhovniki, ko vidite, kam je privedla in bo še privedla, če ne bo kmalu konec, ta moderna kuga, to brezversko časopisje slovenski narod v Ameriki, to je glavni vzrok, da je tako daleč prišlo, da so razmere med nami takšne slabe, da je že skoro polovica naših ljudi v rudečem taboru. Te nesramne in brezverske časopise in njih urednike bičati in grajati, to bi mogla biti vaša sveta dolžnost, bodisi pismeno ali ustmeno zatreto to golazen to bi si mogli prizadeti vsi duhovniki in lajki, pa ne blatiti našo "Ave Maria" in njega urednika, preljudlje nega Fathra Zakrajška. M vsi vemo in se zavedamo, da, ko bi vsi slovenski duhovniki in lajki toliko storili in žrtvovali za svoj narod in svojo vero, kakor č. g. Zakrajšek, bi bilo drugače sedaj med nami. Č. g. Zakrajšek je veliko storil za svoje rojake bodisi v dušnem, bodisi v političnem oziru, bodisi s besedo še več pa s peresom. Kako krasni in podučljivi so njegovi članki spisi in povesstice, kako lepo uči vse mlade in stare in jim kaže resnico in kako naj žive, da bodo srečni tukaj in v večnosti. Prepričan sem zagotovo, da dobro berilo več dobrega stori, kot naj boljšega misijonarja pridige. Že pokojni in prerano umrli Dr. J. Ev. Krek mi je v enem svojih pismih pisal tudi to-le: Upam in sem prepričan, da imaš v svoji hiši le dobre in resnično katoliške knjige in časopise! Varuj pa svojo družino slabega ker to je naj bolj važno za

njih odgojo, kaj čitajo. Priporočati to prav iskreno. Tudi v Ameriki znam je dosti slabih časopisov in knjig, pa je tudi nekaj dobrih in pravih katoliških, izmed temi je najboljši, mislim, "Ave Maria". Upam, da jo tudi ti dobivaš? Tako Dr. Krek, ki je vendar vedel, kaj je zapisal. On je znal, da list "Ave Maria" podučuje mladino in ne, kakor Rev. Šolar, ko trdi, da jo pohujšuje. Zato odločno protestiram proti temu neopravičenemu napadu od strani Rev. Šolarja, kakor Amer. Slovenci in Glasila. Vam pa, Rev. Zakrajšek kličem: Ne bojte se! Le pogumno naprej po začrtani poti, ker je še dosti Slovencev, ki čutijo z Vami, ki znajo ceniti Vaše zasluge za narod, ki so Vam hvaležni za Vaš trud za Vaše požrtvovalno delo. In tudi nebeška Kraljica, Ona, po kateri se tudi imenuje, Vas ne bo zapustila. Saj je gotovo, da Vas je Marija podpirala do sedaj in Vas bo tudi v bodoče. Upam in znam, da se bo vse dobro izteklo za Vas in Vaše dobrotnike in naročnike, da bo prišel dan, ko bo Vaše trudapolno delo obilo poplačano.

Pozdravljeni!

Marija Toleni.

Scheboygan, Wis. — Prosim Vas, gospod urednik, da bi mi odstopili malo prostora v našem priljubljenem listu "Edinost." O delavskih razmerah danes ne bom poročal ampak, da je preminula naša naročnica lista "Ave Maria" Marija Kocvar, v nedejo dne 8. avgusta ob 9. uri zvečer previdena s svetimi zakramenti v starosti 38 let. Bolehala je približno eno leto za reumatizmom. Pogreb se je vršil 11. avgusta iz hiše žalosti na katoliško pokopališče v North Side. Spadala je v društvo sv. Cirila in Metoda, števil. 144 KSKJ. v Scheboygan, Wis. Tukaj zapušča žalujočega soproga in tri nedorasle otročice, v Milwaukee, Wis. pa enega brata. Pokojnica je bila tihega in mirnega značaja in v naši naselbini zelo priljubljena, kar je pričal tudi njen pogreb. Blaga pokojnica naj v miru počiva.

Dolžnost me veže, da se javno zahvalim v tem listu za vso prijazenost in postrežbo, moji sestri in njenemu možu za časa našega obiska pri Mr. in Mrs. Barborich v Milwaukee, Wis. Ko smo se pa ravno nahajali 8. avgusta na dan, ko so imeli v Milwaukee, Wis. na West Allis, sv. birmo, kjer je bil pri sv. birmi od Mr. in Mrs. Barborich najstarejši sinček, se tudi zahvaljujemo botru Mr. John Skrbish za njegovo prijazenost, ker so nas spremili na postajo. Nalajše se zahvaljujemo Mr. Anton Šusha, ki nas je peljal s svojim avtomobilom v Milwaukee, Wis., akoravno je imel doma veliko posla. Še enkrat lepa hvala vsem, katerih imen ne moremo popisati.

Michael in Ivanka Progar z otroci.

PISMO.

Tinje ob Grabštajnu, Koroško,
sreda 16. junija 1920.

Tik pred plebiscitom smo. In da povem kar v začetku: najboljšje volje. Usoda pasu A je že odločena, to je: za Nemce je ta kos Koroške. Rož in Podjuna, izgubljena za vekomaj. Amen.

Seveda, Nemci in nemško misleči Slovenci — to so najgrši ljudje pod milim Bogom — še upajo, da pridejo k "materi Nemški Avstriji", ki pa je od gladi že hudo jetična. Na kaj se opira to njihovo upanje, je mislečemu človeku uganka. Ali na papir, na razne letake, ki jih radodarno trosijo v temnih nočeh po cestah in pred hišami — ali ni škoda papirja, ko je pa zdaj tako drag? — in na tistih par hujskaških listov, ki jih izdajajo brezimni ljudje v Celovcu, tiskajo brezimne tiskarne? Papir je potrpežljiv, prenese najhujše grehe zoper resnico in zoper pamet. In če imamo mi občine, kjer bo naših vsaj 90 odstotkov, občine, kjer bo naše vse, je to upanje proti upanju. Kako neprijetno se bodo ti ljudje prebudili iz svojih slepečih sanj. Ali imajo kaka tajna zagotovila

od antante? Ne verujemo. Tudi ne prisojamo nobeni komisiji toliko moči, da bi mogla in upala potlačiti prosto voljo ljudstva, k je robovalo stoletja in zdaj vstaja k novemu življenju.

Znaga je naša! Še lepše in sladkeje bi bilo naše veselje, če bi bila ta znaga sad izključno tistega lepega, nesebičnega in požrtvovalnega idealizma, s katerim smo delali in se borili za Koroško nekdanj. Žal, da je tega zdaj malo. Prišli so v deželo ljudje, ki hočejo imeti plačan vsak korak. Zdi se mi, da je vlada naravnost ubila idealizem in uvedla korrupcijo, ko je uvedla za narodno delovanje dijete, lepe dnevnice na račun davkoplačevalcev. Res je zdaj več in glasneje vpije, nego smo bili vajeni mi. A to vpitje nese, mi smo ob vsem delu še plačevali iz svojega, dāsi smo bili sami siromaki. In lahko je zdaj vpti ko jih štiti vse oblasti. Težje je bilo v prejšnjih letih. Kar smo tedaj delali in zidali, smo delali in zidali proti volji oblasti, v vednem boju z nji, v vedni nevarnosti, da nas zapro in da smo ob kruh.

Lepi so bili tisti časi. Zdaj nas ljudje, ki sodijo, da je narodno delo posedanje in kričanje po gostilnah, gledajo celo po strani, se povzdigujejo nad nas in nam očitajo narodno mlačnost. Z mirnim smehljajem kvitiramo take očitke. Niti ne povdarjamo, kako nizki in kako krivični so. In zelo poceni so in zelo — nepremišljeni. So pač ljudje, ki imajo toliko finese, da jim ne prija gostilniški dim in krčmarsko govorjenje, še manj kričanje in pretep. To je stvar okusa in — olike. — Lahko pa se časi tudi izpremene. Ne bo vedno dijet. Potem se bo pokazalo, kdo je naroden delavec iz idealizma, iz gole ljubezni do svojega rodu, in kdo je bil plačan dninar.

"Če bi se pri nas manj pilo, pelo in vpilo, pa več tiho in pametno delalo, bi bili mnogo na boljšem", mi je rekel pred nedavnim prevdaren mož, profesor.

Plebiscitne komisije še ni, Antante se ne mudi. Meni se bi. Ni dobro to čakanje. Vse naše življenje trpi pod tem. A prestali smo stoletja robstva, prestali bomo tudi to.

Letina — sam blagoslov božji v vrhovati meri. Le zadnje čase vreme nagaja. Vsak dan dež. Ljudje ne morejo posušiti sena. Za vinograde, trta ravno cveti, je ta dež strup. Gospodine, pomiluj! Pokaži nam spet očetovsk svoj obraz, blagoslovi nas z milostno svojo roko, pa bo bogastva čez mero.

Na Koroškem so izplačevali zadnje čase v pasu A vojno odškodnino. Ljudje, ki so lani pod divjanjem Volksratha hudo trpel, so je veseli. Bo tudi na glasovanje dobro vplivalo. Vse je dala začasno naša vlada. Jaz, ki sem tudi ob vse, rešil sem le obleko, ki sem jo imel zvečer ravno oblečeno, najslabšo, in pozneje se mi je posrečilo dobiti še en talar, ki ga je rešil neki poročnik, nisem dobil nič. Baje bi mi naj dala Nemška Avstrija. Na to bom dolgo čakal. A kaj se hoče, sem pač slovenski — pesnik . . .

Da, da, naše modre vlade!

Z vladami, tudi v Belgradu, imamo nesrečo. Komaj smo po hudih porodnih bolečinah prišli do koalicije, ki smo jo vsi kar nas ljubi domovino, tako vroče želeli, se že krha. Stranka dolži stranko, da je ona kriva. Najbrž pa obe. Dr. Tavčar, eden najspodobnejših in najpoštenejših naših mož, je rotil pred kratkim stranke javno, naj pošteno drže kompromis in svoje obljube. Vse za stonj. Za glavo se grabi človek v neznanosti boli in v obupu: "Kam jadrarmo? Ali res hočejo državo name-noma razbiti?"

Cene po svetu baje padajo, pri nas še ne. Tudi dvomim, da kmalu bi. Zakaj pri nas ni zmisla za zdravo trgovsko in gospodarsko politiko. Da se nekaj ljudi in nekaj zadrug bogati, če vsi drugi od gladi pcepajo, "ništa zato" Da se le nekaj ljudi oblači v svilo, razne konkubine, in se nekaj ljudi vozi v avtomobilih, pobiči in frklje — kaj za to, če vsi

drugi letamo okoli bosu in polnagi! Tako je pisano, tako bodi!

Ali bodo kdaj izprevideli? Ali tirali ljudstvo v revolucijo?

Kancelparagraf kujejo. Jaz gotovo nisem eden tistih, ki bi govoril besedo politiziranja na prižnici. To prepoveduje takt, finesa, ki bi jo moral imeti vsak duhovnik, "luč fare", zabranjuje in prepoveduje tudi spoštovanje, ki naj bi ga imel zlasti duhovnik do svetosti kraja. A zdaj, ko se še guga in šibi država na vseh koncih in krajih, jo s tem še bolj vznemirjati, je zločin. In ko Nemci, zlasti na Koroškem, agitirajo za plebiscit na vse pretege za lažjo, kako slabo se bo godilo ravno vernim Slovcem v novi državi.

Naj izpregledajo mogočniki, naj premislijo! Ne sovraštvo in strast, pamet, poštena volja, skupno delo bodo uredili našo državo, jo naredili veliko in srečno.

Pri nas je vobče mirno. Le tu in tam bruhnejo strasti na dan, zlasti ob vinu. Pravkar mi piše g. prošt Einspieler iz Pliberka, Spodje Koroško: "Danes (11. 6.) ponoči je bilo v Pliberku zelo nemirno. V "Narodnem domu" in v kavarni pri "Ankel" so se stekli. V nekem privatnem stanovanju je pa neki penzioniran železničar hotel našega odvetnika dr. Sušnika ubiti ter mu je čepinjo prebil. Železničar se je potem obesil."

Znamenja bližajočega se plebiscita?

Kako je rekel g profesor B.? "Če bi se pri nas manj pilo, pelo in vpilo, pa več tiho in pametno delalo, bi bili mnogo na boljšem."

A hudo je pridigati našim ljudem . . .

Pozdravljeni čez ocean! Vdani

Ksaver Meško.

KDO ODOBRAVA NAPAD NA AVE MARIA?

1.) Glas Naroda, ki je lasti na cerkvenega izobčenca Sakserja, ki je že tolikrat napadel verske resnice, ki je priobčil take nemoralne povesti, da je sam potem moral prositi v listu za odpuščanje slovensko javnost, ki se je norčeval iz Presvetega Reš. Te lesa, ki je o Mariji že večkrat tako grdo pisal. Ta list je z vidno hvaležnostjo ponatisnil članek iz "Amer. Slovca" in "Glasila" pod naslovom "Ave Maria — svinjarski list."

2.) Prosveta, ki je popolnoma protiverski list, ki je hvalil vse prekucuhe, kolikor se jih je pojavilo, ki je pisal, da je spoved in vera samo duhovski humbug, kateri list pišejo samo verski odpadniki, ki je že toliko škodil veri med katoliškimi Slovenci, ki jih je že toliko napravil ob sveto vero. Ta list z vidno hvaležnostjo do Rev. Šolarja poroša o tem vsujem najnovjšem vspehu in se zahvaljuje obema katoliškima listoma za sodelovanje pri podiranju vsega kar je še katoliškega med nami.

3.) Glas Svobode, ki nikdar besedice Bog ne napiše z veliko začetno črko iz samega zaničevanja do Boga, ki je tako sramotno, tako podlo pisal o Mariji, jo imenoval s takimi imeni, da nas je moralo vsakega vernega kristjana zaboleti v dno duše, ki je ustanovljen samo v ta namen, da uničuje sveto vero med nami, ameriški Slovenci, ki je nagromadil že toliko bogokletij v svoje predale, da smo enkrat konstatirali, da je najbrže prekosil samega peklenščeka v peklju. Tudi ta list se iskreno in prisrčno zahvaljuje za "zasluženo" brco načemu listu, ki je "tako fanatičen," ki poneumljuje slovenski narod v Ameriki s svojimi verskimi humbugi in se silno veseli tega pop.

Toraj, častitamo napadalcu!

Mi smo pa ponosni!

Clevelandska Ameriška Domovina piše: "Neki slovenski časopis v New Yorku (misli Glas Naroda) je postal tako pobožen, da je včeraj ponatisnil celo pridgo slovenskega misijonarja v Jolietu. Bajgaš!"

SLOVENSKI TRGOVCI OGLAŠAJTE SVOJA PODJETJA V "EDINOSTI".

BOŽJI MLINI.

Pred nekoliko stoletji so grozili divji Turki preplavili ves krščanski svet, uničili križ in proslavili Mohameda. Najhujši njihov naval so razbili Srbi leta 1389. na Kosovem polju; bili so v veliki manjšini, borili pa so se tako junaško, da Turk preko trupel padlih niso prišli naprej, čeprav so zmagali.

Tako se je na Kosovem polju postavil krščanski jez branik proti Turkom. Še stoletja in stoletja so srbski junaki, skriti v gorah in gozdovih, sekali krvoločne Turke in jih slabili.

In za tem zidom je varno živel ostali krščanski svet, predvsem Nemci, ki so tudi nam gospodarili z grofi in birci. Oni niso šli proti glavni sovražniku, ampak so se med seboj vojskovali; s svojim Lutrom so prinesli celo razdor v krščanski svet, boji in poboji so še bolj vzplamteli.

V onih nevarnih časih, ko so Turki zmerom huje pritiskali, so se združile jugoslovanske, češke, ogrske in nemške alpske dežele v avstrijsko monarhijo, katere glavni namen je bil, braniti krščanstvo proti Turkom. Ime generala Lavdna še danes zvevi v naših pesmih iz one dobe. Ali Lavdon je bil tudi zadnji avstrijski junak proti Turkom.

Pred sto leti se je namreč usoda Srbov predrugačila. Turški paše in begi so jih tako neusmiljeno tlačili, da se je vse ljudstvo proti njim vzdignilo, izbralo kmeta Jurija za vojvodo, ki je postal strah in trepet Turkov; zato so mu dali ime Črni Jurij (turško: Karadžordže).

En del Srbov se je osvobodil, dobili so svojo vladno v Belem gradu. Velik del Srbov od Kosovega polja do Saluna in Bosni ter Hercegovini pa je še zmerom ječal pod turškim nasilstvom. In v Belem gradu so se pripravljali, da rešijo tudi te brate.

To pa na drugi strani avstrijskim vladarjem ni bilo prav. V Avstriji so dobili namreč Nemci in Mažari vladno v roke, ta vlada se je zbalala, da bi se srbska država preveč razširila, zato so iz Dunaja začeli zagovarjati Turke, čeprav so še tako krvoločno ravnali s kristjani Avstrija je postala iz sovražnice prijateljica Turkov, Srbi pa so prevzeli naloge, odrešiti svoje krščanske brate izpod nasilstva nevernika, in tako je Avstrija zgubila namen obstanka, Srbi pa so se podali na zmagoslavno pot vojevanja proti Turkom za svobodo trpinov.

Ali Avstriji so jim delali zapreke celo v samem Belem gradu. Dosegli so namreč z zvijačami in podkupovanjem, da so prišli na vladno Obrenoviči, ki so bili slepo pokorni avstrijskemu cesarju in turškemu sultanu. Pokazalo se je pred 50. leti, ko je postalo gorje kristjanov v Bosni tako nezno, da so udarili na tlačitelje Turke in klicali ves krščanski svet na pomoč. Ali naši so gluha ušesa, edino vnuk Črnega Jurija, naš

Umor v Sarajevu in njegovi krivci.

Dobili smo knjižico, ki jo je spisal Dr. I. A. Žibert. Slovenec, bivši knjižničar dunajskega vseučilišča, duhovnik, dobro znan na cesarskem dvoru. — o zločinu v Sarajevu, ki je pozročil, da je moralo v teku svetovne vojske 30 milijonov ljudi iti v prezgodnji grob na bojiščih in po vojnih bolnišnicah.

Krivce zločina je deloma že sodil B. g. V naslednem pričbujemo nekaj črtic iz te knjižice, našim ameriškim jugoslovanskim rojakom v pojasnilo našega naziranja v Avstriji, vsled česar so nas mnogi napadli med vojsko kot izdajalce domovine, — avstrijakom v zdravilo, če se sploh hočejo dati ozdraviti.

UMOR V SARAJEVU.

Te dni je dospela v Ljubljano v drugi in tretji izdaji knjižica z naslovom: "Der Mord von Sarajewo und Tiszas Schuld an dem Weltkrieg. — Die serbischen Warnungen und eine schwierige gerichtliche Untersuchung. (Die Wiener Schma hbriefe im Jahre 1914.) — Zwei Beiträge über die Notwendigkeit einer ehrlichen Demokratie und Volkerverständigung. Von Dr. J. A. Žibert. Bibliothekar an der Universität Wien. Wien 1918. Selbstverlag des Verfassers." (Na prodaj v Jugoslovanskim knjigarni.) Knjižica je bila v svoji prvi izdaji namenjena politikom, da bi imeli ob mirovni pogajanjih nekaj v rokah, kar osvetljuje avstrijske notranje razmere ob izbruhu vojne in nudi gradivo, da se razkrinkajo stare laži, da je povzročila umor v Sarajevu Srbija, ker je stvar baš narobe res: umor je bil pripravljen v gotovih krogih na Dunaju in v Budimpešti. O zadevi je dr. Žibert informiral pokojnega dr. Kreka, vodstvo jugoslovanskega kluba in nekatere osebne znance. Knjižica je bila toraj pisana za ljudi, ki so razmere že poznali iz osebnega poročila, in je hotela nuditi le avtentično besedilo, oziroma podrobne podatke k raznim dotičnikom že znanim dejstvom. Druga in tretja izdaja sta nekoliko razširjeni in namenjeni širšemu krogu bralcev. Vendar pa mislim, da ne bo odveč, ako podamo vse bino knjižice s komentarjem in opišemo glavna v knjižici obdelovana dejstva tako, kakor jih gledamo na podlagi spisa in ustmenih informacij pisateljevih.

Zadeva je važna. Kaže nam razmere v monarhiji v čisto drugačni luči, kakor smo jih bili navajeni gledati skozi očala oficijelnih poročil. Da se ni vojska končala z razpadom Avstrije in padcem habsburške dinastije, bi te stvari ne mogle priti vsaj pri nas nikdar v širšo javnost.

Plast blata, ki ga je nametalo na Srbe avstrijsko ogrsko časopisje, bi se ne odstranila leta in leta. S tem bi pa tudi ostajalo nadalje sovraštvo med srbskim, nemškim in madžarskim narodom v še hujši meri, kakor bo morebiti tudi kljub temu dolgo časa še. In vendar tega sovraštva niso krivi narodi, ampak avstroogrška vlada, ki je v interesu svojih mogotcev vodila umazano politiko proti Srbiji brez ozira na sredstva. To je popolnoma gotovo, da bo predsodek glede zveze Srbije s sarajevskim umorom padel prej ali slej povsod. S tem bo dana podlaga za sporazum med narodi, ki bodo videli, s kakšni mi lažmi so bili tirani v to vojno. V tem smislu umevamo opombo pisateljevo v naslovu, da je knjižica "prispevek k sporazumu med narodi."

Eno dobro je prinesla ta vojska: kakor še nikdar doslej, bo mogoče sedaj iskati krivce brez ozira na njih stan in vlogo, ki so jih igrali v državi. Stotisoči se ob časih nečutenih grozodejstev na Balkanu in zatiranja slovenskega prebivalstva pri vojnih in v civilu imeli željo; Vsaj tolko časa naj bomo svobodni, da bo mogoče, posvetiti z lučjo zgodovine v to temo, ko so padli na nas udarci, da nismo dostikrat niti vedeli odkot. Vsa resnica ne bo seveda nikdar prišla na dan, če bi ne bilo drugega vzroka za to, je že ta neizpodbiten, da so umrle priče in zgoreli akti. Ena nas pa bo naučila zgodovinskega učiteljica vendar naučila; da je potrebna "poštena demokracija," da rabim izraz iz naslova, da ne sme biti nekontrulirane oblasti, ki bi razpolagala na podoben način z življenjem tisočev.

Še en namen bo dosegla knjižica med Slovenci. Gledali smo avstrijsko vlado le od daleč, spojeni smo bili z Dunajem skozi stoletja in zato se ne čudimo, da so mnogi pod vtisom zgodovine tendencioznih informacij o Dunaju in o drugih državah pričakovali rešitve le od avstroogrške monarhije. Če je človek delal za izboljšanje svojega položaja skozi desetletja v gotovi smeri, se nekako zvevi v gotove razmere in jih prenaša kot neizpremenljivo breme. Vsi ti se bo do prepričali, da je bilo vodstvo Avstrije in Ogrske tako gnilo, da od tod ni bilo pričakovati pomoči, da je bila monarhija popolnoma zrela za razpad.

Mal prispevek v tej smeri nudi dr. Žibertova knjižica. Dunajski policiji je pa z njo dana dolžnost, da odkrije še nadaljna dejstva. A preidimo k stvari!

(Dalje prihodnjič.)

"ŠHITE LIST "EDINOST"

Pripravite se za neodvisnost

Začnite se sedaj pripravljati na denarno neodvisnost s tem, da začnete vlagati v hranilni oddelek v Kasper State Bank.

Čim prej začnete, prej se vam bodo pokazale lepe prilagoditve in vspeh. Ko boste imeli denar na banki, boste čutili v sebi moč za napredek in postali boste samozavedni.

Conservativna in varna banka. Ima vse bančne zmožnosti. Bančna moč nad dvanaest milijonov dolarjev.

KASPAR STATE BANK

BLUE ISLAND AVE., CORNER 19th STREET

Da ugodimo onim, ko ne morejo priti med deveto uro zjutraj in do petih zvečer, zato bo ta banka odprta ob pondelkih in sobotah do pol devetih zvečer.

Varna banka, kamor nalagate svoj denar.

sedanji kralj Peter, ki je moral tedaj živeti v pregnanstvu na Francoskem, se prihitel in se hrabro boril proti Turkom. Pozneje so udarili še Rusi in premagali Turka, velik del od Soluna do Kosovega polja je moral še naprej prenašati žalostno usodo; edino Bosno in Hercegovino je zasedla Avstrija iz zavisti pred Srbi.

Obrenoviči v Belem gradu so vse to mirno gledali, v zahvalo so Nemci tedaj prav hinavsko in toplo hvalili Srbe kot junake; seveda ker so jih molzli in delali na njih škodo dobič.

Srbski kmet, ki si je med tem opomogel in izobrazil, je spoznal, da vladajo Obrenoviči "po milosti" avstrijskega cesarja prav sramotno in na neizmerno žalost bratov, ki so še zmirom krvaveli pod Turki. Zato je l. 1903. zavrelo proti kralju, ki je bil nevreden ljudska volja ga je odstranila.

Soglasno so potem poklicali kralja Petra, ki se je že tako junaško boril proti Turkom in leta 1870. s Francozi tudi proti Nemcem. Naš kralj ni hotel več poslušati ukaze nemških grofov in ministrov iz Dunaja, ljudsko voljo je spolnjeval, ko je pripravil svojo državo na veliko nalogo, odrešiti vse Jugoslovane, tako izpod Turkov, kakor izpod "milosti" Dunaja.

Od tega časa se začena strupena jeza nemškim listov nasproti Srbom; je to jeza grofa nasproti kmetu, ki noče več dajati desetine, ki hoče postati na svoji zemlji svoj gospodar.

Nemški listi so začeli divje hujskati so posebno leta 1908. že na vojsko. Golijat se je postavil proti Davidu!

Ali še drug orjak je stal proti mali Srbiji. Pred 10. leti so začeli vpiti na pomoč kristjani na Kosovem in od Soluna, sosedje niso mogli več gledati krvoločnosti Turkov in tudi Srbi so leta 1912. s kraljem Petrom na čelu prihitali na pomoč in delali čudeže junaštva. Osvobodili so vse svoje brate izpod Turkov!

Nemški listi, ki so sprva prorokovali, da bodo Turki za mavžo pohrustali Srbe, so debelo gledali. Začeli so sejati še hujše sovraštvo in gnati na vojsko. Mudilo se jim je, dokler je bila Srbija še olabljenja. Zato

so poslali avstrijskega prestolonaslednika Ferdinanda na vroča tla v Sarajevo, čeprav so dobili iz Belgrada svarilo, da ga anarhisti nameravajo napasti. Na Dunaju so si pa ravno to želeli, celo delali so na to, da se je umor leta 1914. res izvršil, ker so iskali vzrok za vojsko!

Vsi se še spominjamo, kako hudičevo hudobno so nas tedaj farbali in slikali Srbe kot morilce! Danes je do kazano, da je bila to satanska laž, katero so Avstrijci potrebovali za hujskarijo in vojsko proti Srbom. Srbi si niso nič bolj želeli, kakor miru, ker so ravno končali težko vojsko. Pa ravno ta oslabelelost so hoteli avstrijski generali še izrabiti, mudilo se jim je!

Golijat je udaril! Z mokrim cunjami in z muziko so mislili nagnati Srbe, delali so iz njih "Reisfleisch" in jih iztrebiti iz zemlje. "Die Serben müssen sterben" so tulili! Ali nikdar niso bili avstrijski generali tako sramotno tepeni, kakor ravno od Srbov, nikdar se ni nemško-madžarska prevzetnost ni bila tako osramočena, kakor pred Belim gradom! Besneli so avstrijski generali, divjale so nemške cajtenge, udarci Srbov so jih srbeli! Velesila Avstrija je morala poklicati Prajze in Bavarce, Bolgare in Turke na pomoč; od vseh strani so naskočili Srbe in jih s krvavimi izgubami ter v potokih krvi izgnali iz domače zemlje!

Nepopisno so trpeli Srbi v tej borbi za dom in streho, tako veliko je bilo gorje, ko so morali zapuščati rojstna tla, da je kralj Peter — ki je bil zmerom z njimi — stopil med vojake in jim rekel: "Odvežem Vas prisege; kdor hoče, naj gre domov — sovražnik naj koraka čez moje truplo v Srbijo!" Globoko ginjenje pa so ostali Srbski vojaki pogumno in vztrajno na fronti, noben ni zapustil si volasega kralja, trdno so upali, da odrešijo svojo zemljo in svoje brate!

Njihova trdna vera je zmagala. Jeseni 1918 so od Soluna ravno Jugoslovani (tudi Korošci so bili vmes) prebili sovražno fronto in dali Nemčiji, Avtriji, Bolgariji in Turčiji smrti sunek.

Od Soluna je zasijala tudi nam svoboda, kakor je nekaj od tam prišla blagovest v našem jeziku!

NE ČAKAJTE!

Prostor na vseh boljših parnikih je več tednov naprej razprodan, zato ne čakajte do zadnjega tedna, ako ste namenjeni potovati v stari kraj. V Vašo korist je, da se odločite za ta ali oni navedeni parnik in si prostor na njem za-arate. Mislite v naprej.

NEW YORK — DOBROVNIK — TRST.

- 12. avgusta — ARGENTINA,
- 28. avgusta — PANONIA,
- 14. septembra — PRESIDENT WILSON.
- 21. septembra — BELVEDERE.

NEW YORK — GENOA.

- 1. septembra — PESARO.
- NEW YORK — HAVRE ALI CHERBOURG.**
- 12. avgusta — IMPERATOR
- 14. avgusta — LA TOURAINE,
- 14. avgusta — K. A. VICTORIA,
- 20. avgusta — LA LORRAINE
- 21. avgusta — ROCHAMBEAU
- 27. avgusta — LA FAYETTE,
- 28. avgusta — AQUITANIA,
- 2. septembra — MAURETANIA
- 3. septembra — LA SAVOIE
- 8. septembra — LA FRANCE,
- 9. septembra — IMPERATOR.

Navedeni vozn ired je podvržen slučajnim spremembam. Pišite po cenik za posamezne parnike in razrede.

Potni listi: — Potnikom preskrbim potne liste in drugo, kar rabijo za potovanje.

IZ STAREGA KRAJA: —

je do sedaj prišlo v Ameriko že več slovenskih naseljencev, za katere sem jaz izdelal potrebne listine in katerim sem jaz poslal karte. Ako želite tudi Vi dobiti sem svoje sorodnike, mi pište za tozadevna pojasnila.

Za nadaljna pojasnila se obrnite na

LEO ZAKRAJSEK

70-9th Ave., New York, N. Y.

John Gornik

SLOVENSKI TRGOVEC IN KROJAČ
6217 ST. CLAIR AVENUE CLEVELAND, O.

se priporoča za nakup MOŠKE IN DEŠKE OPRAVE.
Izdeluje MOŠKE OBLEKE po naročilu točno in ceno.

EDINOST.

Neodvisen dvotednik jugoslovanskih delavcev v Ameriki.

NASLOV:

Edinost Publishing Company.

1849 W. 22nd St. Telephone Canal 98. Chicago, Ill.

ADVERTISING RATES ON APPLICATION.

Published Weekly and Semi-Weekly in alternate Weeks by Edinost Publishing Co., 1849 W. 22nd St., Chicago, Ill.

Entered as second-class matter Oct. 11, 1919, at the post office at Chicago, Illinois, under the Act of March 3, 1879.

Pozdravljeni gg. delegatje!

Pozdravljeni, gg. delegatje K. S. K. J., ki ste se zbrali v Jolietu, naši slovenski katoliški metropoli za Ameriko, da se posvetujete, kako bi dvignili svojo ljubljeno Jednoto, da bi bila solventna, da bi imela zagotovljen obstanek, da bi bolje izvrševala svojo vzvišeno nalogo, katero ima kot katoliška in kot slovenska podpornica organizacija.

Bratje delegatje, velikansko nalogo imate! Oči vseh nas zavednih katoliških Slovencev so obrnjene na vas v nadi in težkem pričakovanju, boste li vi kos tej veliki svoji nalogi? Boste li rešili to svojo ljubo mater iz kreppljeve nekaterih izkoriščevalcev in njenih sovražnikov, ki jo hočejo oropati lepega in častnega imena "katoliška" in jo pripeljati v združenje z drugimi jednotami, kakor so pomagali doseči z Sv. Barbaro.

Pa tudi nasprotniki vaši, vašega prepričanja in vaše jednote, vsi zro prot Jolietu in pričakujejo, da boste delo začeto zadnje mesece od nekaterih vaših uradnikov, potrdili, odobrili in sami pahnili to Jednoto v njih krepplje, da se bodo smejali vam in katoliškim Slovincem, kakor so se, ko je tako nesrečno končala posestrina Sv. Barbara!

Bratje delegatje, v imenu vseh katoliških Slovencev vas prosimo, ne pustite si nasuti peska v oči! Ne verjemite lepim besedam, glejte fakta, ki se ne dajo utajiti!

Bratje delegatje! Naše podjetje je strogo katoliško, to veste vsi! Imamo med Vami veliko moč, ki ste za podjetje delali že dolga leta, ki ste zanj žrtvovali čas, denar in energijo. Zakaj? Zato, ker ste zavedni, ker vidite, kako potrebno je to podjetje za katoliške ameriške Slovence.

Bratje, Vi torej veste naše žrtve, naše trpljenje, naše delo. Po dvanajstih letih Vaših in naših žrtev, Vašega in našega boja pa pridejo glavni uradniki Vaše jednote, to je Vaši zastopniki, Vaši služabniki, pa napadejo to podjetje in ga skušajo uničiti, mu skušajo škoditi.

Kdo se veseli tega? Samo najhujši sovražniki Vaše vere in Vaše Jednote. Kdo je bil napaden? Vi sami! Vaše delo, Vaše žrtve zadnjih dvanajstih let.

Bratje, boste molčali? Boste odobrili to tako nekatoliško delo, to izdajalsko delo Vaših služabnikov, Vašega "Glasila"? Čitajte proteste v današnjem listu. In tako misli ne nekaj malo Slovencev tako misli najmanj 6000 naših naročnikov.

Boste odobrili, da je glavni Vaš tajnik delal homatije po naši chikaški naselbini i nščeval proti postavnemu župniku. Smo res tako daleč prišli, da bodo glavni uradniki katoliške jednote smeli ščuvati proti naši mukotrpnih duhovščini in jo bičati, pomagati onim, ki je že tako ostudno bičajo do sedaj, ker sovražijo Vašo vero in Vašo jednoto?

Bratje boste odobrili, da se je smelo Vaše Glasilo ponižati v podlogo nasprotnikov Vaše vere in Vaše Jednote proti našemu in Vašemu podjetju. Zato dajte mu urednika, ki je Vaš s srcem! Sami citate naše liste! Sami citate "Ave Maria"! Smo res dali pohujšanje? Govorite sedaj! Ne molčite! Ako sedaj molče odobrite vse to, potem ste vzeli na svojo vest vse to pohujšanje, potem se bojimo, da ste predali sovražnikom svoje vere in svoje jednote prve svoje obrambene "trenče" in posledice bodo — Vaše!

Vendar mi poznamo Vaše navdušenje za Vašo vero in za Vašo jednoto za to punčico očesa vsakega zavednega katoliškega Slovenca v Ameriki, poznamo Vašo zavednost, zato Vam zaupamo in vemo, da boste storili svojo dolžnost.

Kdor je kriv kaznujte ga občutno, kdor je nedolžen, dajte mu zadostno. Skušajte pa na vsak način popraviti dano pohujšanje, da se ne bodo Vam in nam smejali naši in Vaši sovražniki!

Zato pozdravljeni, bratje delegatje! Bog blagoslovi Vaše delo! Marijina pomoč naj bo z Vami, da boste nanovo uredili to našo ljubo mater K. S. K. J., da bode v resnici ne grda mačeha ne naših gg. duhovnikov, ne naših katoliških Slovencev, temveč da bode krepka in ljubeča prava naša mati naša voditeljica v boju za sv. vero, v boju za napredek jednote. Izvolite si moze v glavni odbor, ki bodo imeli srce in glavo na pravem mestu in jim postavite parolo: V vsako slovensko naselbino podružnico K. S. K. Jednote!

Gg. delegatje, lista "Ave Maria" in "Edinost" se Vam klanjata!

NEKOLIKO POJASNILA.

Pod tem naslovom sta na naše veliko začudenje povedala naša dva katoliška tovariša — lista "Glasilo" in Amerikanski Slovenec" da list "Ave Maria" ni bil obojen radi članka "Spoštuj ženo — spoštuj dekle" kot pohujšljiv list za mladino in da naj se kot tak zmeče v ogenj, temveč naš nedolžni "Poizvedovalni kotichek" je tega kriv. Toraj v kotichek so se skrili. Lasnim očem nismo verjeli, da je mogoče toliko zavijanje. — Da žalostni "confiteor" je bilo to pojasnilo. Zakaj se ni povedalo na prižnici? Zakaj se je samo namigavalo, da je potem zloba lahko izrabila ta slučaj, češ, "da mora biti že nekaj strašnega, ako se iz prižnice svari."

Vemo pa, da je cel Joliet mislil samo na članek "Spoštuj ženo — spoštuj dekle" in da je bilo nam iz Jolietu sporočeno, da je ta članek mišljen. Da je pa vkljub temu pojasnilo da članek vendar mišljen, kaže pa opazka urednika "Glasila" ki najprej sporoča, da ni ta članek, takoj pod člankom pa dostavlja, da je ta članek mišljen. Le preberite še enkrat "Glasilo." Toraj iz vsega tega se jasno vidi, da je bil ves ta napad umetno uprizorjen, morda celo najet, zato ker je bila konvencija pred vrati. Zato mi popolnoma soglašamo z vsemi našimi dopisniki, da je to naredila samostojna hudobija z očitnim namenom nam škodovati. To pa imenujemo narodno lumparijo, pa naj bode kedor koli vanjo zapleten in

tisti, ki so jo naredili, naj pomnijo, da kazen božja ne bode izostala.

Toraj mi smo bili "osebni", ker smo bili tako podlo napadeni lani večkrat, ko smo razkrinkali one hinavce, ki so katoliški za denar, ki vodijo narod in jednoto v — propast ali pa vsaj v — rdeči tabor, v združenje z drugimi jednotami, kakor je šla Sv. Barbara, ki bi morali biti zgled odločnih in neustrašenih voditeljev katoliške misli med nami, ki bi morali skrbeti, da bi ne bilo slov. naselbine v Ameriki, kjer bi ne bilo društva jednote, ki pa z veseljem gledajo, kako se širijo protikatoliške in kako rastejo in z njimi raste odpad od vere, brezverstvo med nami ameriškimi Slovenci. Vendar mi smo bili in še bomo osebni, ko se bode šlo za to, da razkrinkujemo take škodljivce, take cokle katol. napredka in Rev. Šolar nas je naučil, da moramo biti brezobzirni. Če se je smelo za podle namene nas napasti brez vzroka, bomo mi smeli povedati resnico, ko se bode šlo za dobro stvar. Imamo cele "boxe" pisem in affidavitov. Če hočete boj, ne bojimo se ga sprejeti, boste pa boj imeli. Vedite pa vsi, da se črv zvija, ko se mu stopi na glavo.

Vemo in priznamo, da smo si sami tega krivi, ker smo preveč potrpežli, preveč imeli obzirov na osebe in na stan. Toda danes ste nas naučili drugačnega. Naše delovanje in naše življenje je neomadeževano. Mi si upamo v najhujši polemični boj, tudi osebni, ker imamo čiste roke, čiste namene, čisto delo. Če smo pa komu prefanatični, smo pa tudi že večkrat povedali, kako si to mislimo in smo ponosni na to.

Zato smo odločili po tem "pojasnilu" začeti drugačno taktiko, taktiko samo obrambe. V skrajni samo-obrambi je pa celo umor dovoljen, nikar pa odločen polemični boj. Za posledice pa — naj gledajo tisti, ki so nas izzivali do sedaj na tako podel način. Ozračje se mora izčistiti. Malo streljanja ga bode izčistilo.

IZ SLOVENSkih NASELBIN.

Jenny Lind, Ark. — Oba lista Ave Maria in Edinost težko pričakujem vsikdar, kadar prideta. Oba lista imata v resnici veliko podčunega in lepega v sebi. Posebno se mi dopade, ko tako dobro ta rdečim peruti krajšate, da ne morejo previsoko fercati. Le tako naprej! Tukaj pri nas že tudi malo bolj nizko letajo. Se jim že oči odpirajo, ko čujejo kakšne vojvode imajo, ki so jih farbali za milijonski fond, ko so obetali koliko bodo dobrega storili, kako veliko bodo pomagali in kako bodo svobodo kupili s tistim denarjem. Toda na vse zadnje se pa sliši, da bodo res sami imeli nekoliko več svobode za-se za tisti denar, katerega so naciganili od ubogega slovenskega delavca. General Kristan danes vemo kaj je in kaj so njegovi adjutantje Vi pa tako krepko in nevstraheno naprej! — John Eržen

Od nekod. — Ko sem bral članek v Ave Mariji, mi še na misel ni prišlo, da bi moglo biti tu kako pohujšanje, posebno pohujšanje za tu rojega slovenska dekleta ali sploh nedorasle otroke. Šele "Glas Naroda", oziroma "Glasilo", me je na to opozorilo. Tu se more le o farizejskem pohujšanju govoriti. Nek priprosti delavec, moj faran, mi je rekel: "Jaz ne vidim v Ave Mariji nič pohujšljivega, in g. Šolar bi to lahko in najbolj pametno storil, če bi o tem s Kazimirom tiho govoril, ne pa kaj takega oznanjeval v cerkvi. To je grdo, nespametno." Po oni lepi pesmici v "Glas Naroda" pa pravi: "To e pa še bolj neumno, sedaj je šele pohujšanje. Ti ljudje pa res ne vedo, kaj bi še pisali. Bedarija. Tako priprosti delavec, ki ima več pameti, kot "učenjaki" v Jolietu in bedaki pri Glas Naroda. Pesem in Glas Naroda je največja blaznemija, ki jo je sploh še kedaj izdal, izrodek največje hudobije njegovega urednika, uprav satanske besede, ta bi ne mogel kaj enakega izdati. Kdo pa je vsemu temu kriv? Rev. Šolar in "Glasilo", eno in drugo ni bilo potrebno. Seveda, kdor zna, kakšni ljudje so za vsem tem, se ne bo čudil. Seveda bo vse to potihnilo, a pohujšanje je le dano. — Sicer pa, kadar se bo posrečilo starišem zabraniti mladim dekletom kupovanje "chep novels" in obiskovanje "moving pictures", potem bi se taka dekleta šele obvarovala pohujšanja, poprej pa nikdar. Dokler se bodo 13- in 14-letna dekleta med Slovenci možila, ni treba govoriti o pohujšanju. Farizejstvo je to in nič drugega. — Rev. N. N.

Chicago, Ill. — Odgovor Zvezjdi Ogrski Slovincem od toga mrsavoga! Oh ti mršaf vrednik ka ti je strahno žav ka szam tebi nej dal 25 dolarof. Te jako glava boli. Czi szam kompanist Edinosti pa znam bar zakaj szam dal i gde vezmem. Pa povem, ka sm več dal kak me ti sodiš. Toga ne misli, ka bi jaz takšemi nimaki peneze dal ki po salonaj ljudi obrekuje pa takš. ...vine piše, kak

nišče več ali ohtij nespametno lüstvo stero ne zna, ka jih vi v magyarskú komunistišku ali bolševišku zvezu vodite. Da bi se spomli Vi, ki nevezte vasega vuditela, ki vas vede v magyarski jarm. Ale mi Slovenci smo Slovenci in smo lustni ljudje sze napustimo varati. Mi smo za Jugoslavio. — Klekelnov agent.

Gilbert, Minn. — V resnici mi je težko pri srcu, ko čitam, kakšna krivica se Vam godi in sicer od osebe, ki bi morala biti v prvih vrstah, da Vam pomaga. Res čudno je danes na svetu! Kako je vse zmešano! Sedaj bomo še od duhovnikov morali čitati take krivice! Vi ste pa res reveži! Kakor pišete ne ustrezete! Ako pobožno pišete, jim ni prav. Ako daste kaj podučljivega v list, jim zopet ni prav! Tako, da je Vaše delo vedno zaničevano sedaj od ene, sedaj od druge strani. Pa nič ne stri! Nič se na to ne ozirajte! Mi smo z Vami! Ako Vas bodo bolj napadali, mi Vam bomo pa še bolj z vnemo pomagali in delovali za Vaš list. Nas zastopnike ne bodo ostrašili! Se motijo! Čudno je res to, da to pa ni nič pohujšljivo, kdar naroči kak brezverski ali kak v resnici pohujšljiv list. Takrat se pa noben ne oglasi in se ne potegne za ljudstvo, da bi posvaril pred pohujševanjem. Edino Vi, g. urednik, imate še toliko poguma in toliko odločnosti in pa toliko ljubezni do naroda, da se zanj izpostavljate in svarite. Zakaj gospodje takrat molčijo, ko je potreba in ko je njih dolžnost svariti in zagovarjati vero. Takrat pa vse molči! Takrat jim pa ni nič za duše faranov, takrat jih pa nič vest ne sili, da bi morali svariti pred pohujšanjem! — A. P.

Duluth, Minn. — Dne 15. avgusta je bil slovesno blagoslovljen nov zvon za cerkev svete Elizabete v New Duluth, Minn. Težek je 1150 funtov. Vsak funt stane en dolar. Za olepšavo naše cerkve se najbolj trudijo naše vrle slovenske žene in Nikolaj Cernič. Te slavnosti se je korporativno udeležilo društvo Presv. Srca Jezusovega. KSKJ.

Naša naselbina lepo napreduje! Imamo vrlega gospoda Rev. A. Pirnata. V prav kratkem času bomo dobili še šolo. — Poročevalec.

Chicago, Ill. — Pretečeni teden peljal je naš gospod župnik starejše oltarne strežnike in Boy Scouts na počitnice v Bradley, Ill. Otroci ne morejo prehaliti, kako krasno so se imeli. Pripovedujejo pa tudi o veliki ljubeznjivosti Bradleyjskih rojakov, s katero so ji mpostregli in jim pomagali, da so v resnici imeli "very good time".

Bradley, Ill. — Našo naselbino je obiskal Rev. Kazimir Zakrajšek in imel za nas slovensko službo božjo in pridigo. Tudi smo imeli priliko, da mo opravili sveto spoved. — Poročevalec.

Dopisnikom: Dobili smo toliko do pisov in protestov — še od otrok —

proti zadnjemu napadu na naše liste od katoliške strani, da bi še najmanj deset številke napolnili z njimi. Mi smo ponosni na te dopise in se dopisnikom iskreno zahvaljujemo! Vendar naj nam oprostite, da jih bomo samo nekaj malo še priobčili in v "Ave Maria" jih bomo vse ponatisnili iz "Edinosti," to pa radi zgodovine, ker list "Ave Maria" se hrani po vseh večjih knjižnicah doma in tujak. Naj ostane to v zgodovini v našo obrambo.

Potem je pa ta ofera za nas končana od naše strani. Toda ako nas bodo pa še enkrat od te strani napadli, potem se pa začne pravi boj. Potem bode pa vse porabljeno. — Toraj, dragi prijatelji, Bog Vam plačaj za vse tolažilne in bodrilne besede. Zares sladko je v takem slučaju, vidite toliko udanosti in toliko navdušenje prijateljev. Živeli!

Very Rev. Math. Šavs, dekan iz Shakopee, Minn, nas je obiskal na svoji poti na konvencijo in si ogledal naše podjetje. Blagega gospoda iskreno pozdravljamo!

Rev. Valentin Mihelič, slovaški župnik v Westfield, Mass. se je pred pol letom zlomil po nesreši nogo in še do sedaj ni ozdravel. Zadnje tedne zopet mašuje, vendar pa mora ra biti še palico. Bil je v tej bolezni večkrat tako slab, da so so mislili, da ne bode prebolel.

JAVNA ZAHVALA.

Ko smo bili na počitnicah v Bradley, Ill. z našim gospodom župnikom Rev. K. Zakrajšek, postregli so nam Bradeyski rojaki tako ljubeznivo, da se čutimo dolžne, da se javno zahvalimo. Posebno se pa moramo zahvaliti Mr. in Mrs. M. Smoley in Mr. in Mrs. John Drašler.

Kličemo jim: Bog plačaj! Iskreno pozdravljamo še enkrat vse nove znance in prijatelje v Bradley, Ill.

ALTARNI STREŽNIKI
cerkve sv. Štefana, Chicago, Ill.

Iz Orlovskega tabora.

Mr. Grdina poroča na dopisnici oddani v Mariboru 31. julija:

MARIBOR — JUGOSLAVIA:

Uresničile so se besede, katere ste mi povedali pred odhodom, da ameriškanski Slovenci niti ne vemo, kaj pomeni "Orel." Nepopisno je veselje na taboru, narodno navdušenje preveča celo zborovanje in vse nezmerne mase udeležencev. Bog živi slovenskega Orla! Bog ga stokrat živi! Že drugi večer sedim med g. škofa, zato si lahko mislite, kako se čutim.

Anton Grdina.

Razglednica predstavlja krepkega slovenskega fanta v orlovskem kroju. Pod sliko stoje besede: Gozdi šumeči klanjajo glave. burni viharji divje besne, Orel zre mirno v sinje višave, strele in gromi ga ne plaše.

Francija in Vatikan.

Pogajanje med francosko vlado in Vatikanom so bila prekinjena. Tudi parlamentarna razprava o tem vprašanju je bila ustavljena Velika radovednost vlada v vseh vladnih krogih, kaj bi naj bil vzrok temu. Časniki trdijo, da je edini vzrok to, ker so nastale pri pogajanjih težave glede točke kako naj bode zakonito stališke cerkve od države.

Rusi tik pred Varšavo.

Iz Rusije se zaupno poroča, da se pripravljajo na zadnji odločilni nasok na Varšavo, kar bo odločilo Rusko-poljsko vojsko.

Bolševiški zastopniki so prišli v Berlin, da prevzamejo diplomatske zveze med Rusijo in Nemčijo. Drugo zastopstvo z istim namenom je prišlo na Dunaj.

Italijani soglasno odsojajo Francijo, ker je pripoznala generala Wrangel in južno Rusijo, pravijo, da je to začetek evropske vojske.

PAVLE ZGAGA.

ce vakul hodit, kukr jest zdaj moram. k sa me oni u trubli spravli.

Na pa nej buo dost za dons, jm bom pa spet kej wajrlesov al pa keblnirov.

Gubaj

Pavle Zgaga.

ZA ŠKRABČEV SPOMENIK.

Rojaki! Jeseni lanskega leta je zatšnil trudne oči ponižen mož, skromen redovnik, velik učenjak, svetovnoznani kulturni delavec, velečislani — slavist — naš P. Stanislav Škrabec. Kakor je bilo tiho in skromno njegovo življenje, tako skromen in tihi je bil tudi njegov pogreb. Smrt ga je namreč pokosila ravno v trenutkih, ko je bil duh našega naroda zainteresiran na velikih političnih dogodkih, ki so objeli dušo vsega jugoslovanskega naroda in vsakega posamičnega Jugoslavana. V splošnem veselju tudi smrt našega velikega učenjaka narodu ni zasékala tako skeleče rane, kakor bi jo bil začutil v drugih razmerah vsak Jugoslovani. Veliki mož, ki je s svojim ima svetlim mečem širom sveta proslavil naš narod, ne sme ostati pozabljen. Slovenski in ves jugoslovanski rod mu je dolžan trajno hvaležnost.

Zato si je "dijaška Zveza za ribniški okraj" postavila v svoj delovni program tudi točko, da svojemu ožjemu sorojaku postavi dostojen spomenik s tem, da v njegovo rojstno hišo v Hrovachi pri Ribnici vzida spominsko ploščo. V to svrhu se je sestavil podpisani odbor za Škrabčev spomenik, ki ima zadačo, nabirati potrebnih prispevkov v ta namen. Rojaki! Narod, ki svojih velikih mož ne časti, jih vreden ni! Počastimo spomin našega P. Stanislava Škrabca! Obračamo se toraj na vašo javnost za denarne prispevke, ki se naj izvolijo pošiljati podpisnemu odboru za Škrabčev spomenik v Ribnici. Vsak najmanjši dar je dobrodošel.

V Ribnici, dne 24. decembra 1919.

Odbor za Škrabčev spomenik:

- Skubic Anton, dekan, predsednik,
- Ambrožič France, fil., podpredsednik
- Ilc Andrej, stud. th., tajnik, Levstek Andrej, stud. iur., tajnika namestnik
- Dražem Ivan, stud. th., blagajnik,
- Ilc Josip, fil., blagajnika namestnik,
- Levstek Franc, posestnik, odbornik,
- Tanko Ivan, posestnik, odbornik.

ZA ORLOVSKI SKLAD.

- Katarina Kuhel \$1.40, Frank Moravec \$0.50, Rev. J. Schifferer \$5.00,
- Jakob Oswald \$5.00; John Strle \$1.00
- Frank Lavrič \$1.00; Amalija Furlan \$1.00; Antonija Požun \$0.50;
- Anton Benedikt \$3.00; Zveza jugoslo. Žen in deklet v Chicago, Ill. \$15.00;
- Martin Hožjan \$1.00; M. Mišica \$0.50; Neža Klarič \$1.00;
- Katarina Triller \$1.00; Barb. Malinarič \$1.00; Miha Šepce \$1.00;
- Frank Gorenc \$2.00; Terez. Fir \$1.00.

PROŠNJA.

Prejel sem sledečo prošnjo od doma:

Dobrim srcem iz dobrniške fare v Ameriki.

Tukajšna podružnica cerkve sv. Ave v Šmavru je jako v slabem stanju. Treba nove strehe na zvoniku in popravila cerkvene strehe. Poleg tega so ji pobrali v vojski zvonove tako, da ima samo še enega malega. Soseska sama nikakor ne zmora, da bi sama vse popravila, ker vlada zelo huda draginja. Zato prosijo podpisani Amerikance, da bi oni prispevali po svojih močeh za popravo. V sak dar se hvaležno sprejme. Darovi naj se izročijo g. Anton Strniša, 6305 Glass Ave., Cleveland, O., ki jih bo poslal župnemu uradu v Dobrniču.

Župni urad Dobrnič, 15. maja 20.

(Pečat) Župni urad v Dobrniču.

Blaž Rebol, župnik, F. Kresal ključar, A. Šuštaršič ključar.

(Pečat) Županstvo Dobrnič.

Cenjeni rojaki in rojakinje! Kdo se ne spominja prekrasne vinske gorice. Kdo se ne spominja brnečega zvonu, ki nas je klical k molitvi in služb božji. A danes ga ni več. Pel je drugo pesem, prelit v topove. Cenjeni rojaki in rojakinje. Prosim Vas v imenu lepe cerkvice sv. Ane, da prispevate po vaših močeh. Vse darove bom priobčil v listih in imena darovalcev se bodo brala v farni cerkvi v Dobrničah na prižnici. Darove pošljite na Anton Strniša, 6305 Glass Ave., Cleveland, O., ali pa na naše uredništvo.

PREKMURSKI SLOVENC!

Gospoda Klekelna "Novine" pišejo

Iz Amerike. Dobili smo glas iz Amerike, da se ništerni naši rojaki dajo zapeljati od vogrskih hujskačev i da so si ustanovili sojo zvezo, štere glavni namen je grditi našo domovino. Opominjamo naše rojake, ki živijo v Ameriki, da se naj ne dajo zapeljati. Mi smo več nej Vogri; ž njimi nikaj nemamo zaopraviti. Vsako k svojim: Slovenci k Slovencom, Vogri k Vogrom — S tem škodijo samomi sebi: 1.) Že sam Bog nam prepove naj ne hujskamo proti oblasti. 2.) To se pa itak bo zvedilo, što je v tistoj zvezi "Zvezda vogrskih Slovencev"; in čo do šteli domoiti, je ne pustijo notri v državo ali pa tudi če pridejo je doma notri zaprejo. — Zato šče vas opominjamo ednok, premislite si, ka delate. Čtite edini naš list "Novine" in lepi ameriškanski slovenski list "Edinost", G. M. slovenski dijak z Prekmurja.

Ljudsko štetje v Avstriji je do gnalo 6 milijonov 67 tisoč in 430 oseb; izmed teh jih ima Dunaj sam 1 milijon 42 tisoč in 5 prebivalcev. Število prebivalstva je v tej državi padlo za 227 tisoč oseb ali 3,61%; posebno se je zmanjšalo na Dunaju, v Celovcu in Predarlškem.

Regent Aleksander in Nemci v obmejnih krajih Jugoslavije. V Slov. Bistrici se je poklonila regentu tudi deputacija posilincev in ga nagovorila v nemščini. Regent pa si je nagovor v tem vsakemu Srbu sovražnemu jeziku prepovedal in zahteval, naj se ga nagovori v francoščini, če deputacija slovensko ne zna. Takisto je z mahljajem z roko vstavil mariborske Nemce, ki so ga po deputaciji v nemščini hoteli pozdraviti. Ako bi se bil v Mariboru drznil Slovenec nagovoriti kakega avstrijskega princa v slovenščini, bi ga bili Nemci raztrgali na drobne kose in po cellem svetu bi razvpili kot najdrznejšega izdajalca. Jugoslovanske oblasti pa še vedno z rokavicami gladijo to svojat, ki je prisodila v minuli vojski vsakemu veleizdajniški sramotni pečat in na tisoče ubogih Srbov spravila na vislice. Koliko časa še boste gojili kačo na svojih prsih?

Regent Aleksander in malo dekletce. V Spodnjih Dupljah je regentovo pozornost vzbudilo 3-4 letno dekletce v narodni noši, ki je je mati držala v naročju. Ker mu je dete živahno mahaljo z rokami v pozdrav, je je Aleksander vzel v naročje. "Poglej ga", je dejala mati otroku in dete, ki je spoznalo v regentu svojega prijatelja, se je ozrlo regentu v obraz, se ga z ljubkim nasmehom oklenilo okoli vratu in ga poljubilo. Ta prizor je bil nad vse ljubeznjiv: solze veselja smo videli v očeh navzočih.

Apaske kotline so 18. julija v smislu mirovne pogodbe zasedle jugoslovanske čete. To je ravan mej Muro in obronki Slovenskih goric s približno 4000 prebivalci. V Apačah je bilo središče nemške hujskarije za Slovenske Gorice; ravno tam je najbolj cvetelo tihotapstvo, ko ga je se daj konec, ko je kotlina prešla v jugoslovanske roke. Vprav zadnje dni so tamkaj snovali Nemci samovpravnop apaske deželice: predsednik te nove "države" naj bi bil Hoeltze, mlinar po poklicu. Poslali so deputacijo k medzvezniški komišiji v grad Freudenau, toda med tem so došli jugoslovanski vojaki in — mlinarije vevenitete je bilo konec.

Iz jeze nad "državnim polomom" Apač so nemški vojaški banditi

"heimkererji", razdrli progo med Purklo in Gozdščem na radgonski železniški progi, vsled česar sta skočila i ztira stroj in prvi železniški voz. Po mirovni pogodbi ima Jugoslavija pravico do prostega prehoda na tej progi, ki veže Špilje in Radgono Treba bo tudi tu Nemcem pristriči greben, ki jim raste v kljub neuspemom njihovega rovarjenja — proti Jugoslaviji.

Zaplemba premoženja Jugoslovanska oblast je zaplenila premoženje narodnih izdajic dr Franka, dr Saksa in dr. Gagliardija, ker je dokazano, da so se pogajali z našimi sovražniki, kako bi razbili narodno in državno ujedinjenje.

V našem uredništvu se je oglasil mož, Hrvat, ki je rekel, da bi šel rad v stari kraj, pa da noše iti pod "Srba": rajši bi šel pod "Mažara". Dobil je svet, naj gre pod Mažara, "ker narodno nezavednih" ljudi Jugoslavija ne potrebuje.

Iz Bakra javljajo, da je prišel v Reko 22. julija en bataljon alincev brigade Sassari s topništvo. Torej pošilja Italija D'Annunziju ojačenja, s čimer priznava njegove legionarje za redno vojsko. Okoli Marina kopljejo Italijani strelne jarke.

Zlato mašo je obhajal 18. julija č. g. Gregor Šlibar, bivši župnik na Rudniku pri Ljubljani.

V Belgrad je došel po jugoslovanskem poslaniku Vojislav Antonijeviću odgovor italijanske vlade na vto, ki jo je belgrajska vlada poslala v Rim glede dogodkov v Splitu. Šifrirana brzobjavka pa je bila tako popačena, da je docela nerazumljiva. Vse kaže, da so Italijani nalašč pokvarili brzobjavko. Belgrajska vlada je zahtevala nov odgovor.

Amerikanci nepristranski v splitski aferi. Ameriški admiral je vodil preiskavo o splitskih dogodkih in dognal, da Jugoslovani ne zadeva nobena krivda, pač pa so Italijani izzivali nalašč. Admiral je pri zavezniških storil potrebne korake, da zapusti italijanska mornarica dalmatinska pristanišča in jo nadomeste angleške in francoske bojne ladje do končno veljavne rešitve jadranskega vprašanja.

Visoke besede se pogosto rabijo, da se zakrijejo nizkotne misli.

AKO ŽELITE DOBITI DRUŽINO, rojake ali nevesto iz starega kraja v Ameriko, hitro in naravnost poslati denar po najnižjem kurzu, isti v stari kraj po najkrajši črti lepo in ugodno, se izvolite obrniti na:

EMIL KISS BANKIR

133 Second Avenue, New York

Prodajam PAROBRODNE LISTE iz stare domovine naravnost do vsakega kraja v Ameriki. — Izdelujem vsa notarska dela za dobavo svojcev. POTNIKOM V STARO DOMOVINO dobim potne liste in računam SAMO za konzularno pristojbino.

Dobili smo VELIKO ZALOGO KNJIG

NAJRAZLIČNEJŠE VSEBINE, MOLITVENIKOV, POVESTI, SVETO PISMO, PESMARIC, IGER, SPISOV, PARTITUR ZA ORGANISTE, PRIDIG ZA DUHOVNIKE IN DRUGO — KER IMAMO VELIKO NAROČIL ŽE NA ROKAH, ZATO VEMO, ZATO, ROJAKI, HITITE Z NAROČILI!

Imenik in cenik knjig priobčimo prihodnjic. Pišite na:

KNJIGARNA AVE MARIA

1849 WEST 22 nd STREET

CHICAGO, ILL.

PREMETENA MICA.

Na vse zgodaj naša Mica s culo težko jo "štrpica" tja na trg se ji mudi:

Zelenjave je nabrala da jo v mestu bo prodala Dnarčka trebi ji, hi hi!

Pot je dolga, noge stare breme težko zlo jo tare. Mica omaguje že.

Trudna hoče se že vvesti. A tu v gleda tam na cesti — — — črevelj, glej, vojaški je!

Mica črevelj ogleduje, — — — Ogleduje in modruje: če pomagati se da:

Tu je črevelj, tu kolešček tu sti palci — — — ni peklenšček! — Modra Mica jo že ima!

Hitro culo doli sname. Palci gresta tudi z rame: hej, ti Mica, ta pa zna.

Nič več breme ne teži je lahko zdaj se odpočije vsaj voziček lep ima!

VPRAŠALNI KOTIČEK.

Odpri smo "Poizvedovalni kotichek", ki je vzbudil veliko zanimanja v najkrajšem času, pa tudi takoj oster napad od strani redovnika in od strani dveh katol. listov.

Vendar pa vemo, da so to naredili, ker jih je jezilo, da smo zadeli zo-

pet pravo stran, ki bode v korist listu.

Danes pa odpiramo nov kotichek, to je: "Vprašalni kotichek."

V tem koticheku bode pa urednik stavljal vprašanja in bode prosil čitatelje, da bodo nanj odgovarjali. Ven dar bode pa rad dovolil tudi čitateljem, da si bodo med seboj stavlili vprašanja in odgovarjali v tem koticheku.

Začnimo takoj danes.

Vprašanje: Kaj je vzrok, da je med nami katoliškimi Slovenci toliko neednosti?

2.) Vprašanje: Zakaj se nevesta pri poroki navadno joka?

3.) Vprašanje: Kako in kaj bi se naj list "Edinost" uredilo, da bi se bolj odgovarjal svojemu vzvišene-mu namenu.

POIZVEDOVALNI KOTIČEK.

Vprašanje: Vas g. urednik od vseh strani napadajo. Ali bi ne bilo bolje, da bi vi te norce pri miru pustili in bi jih nikdar ne omenjali? Pogovarjal smo se oni dan in je eden rekel: "Le zakaj jih mešajo! Pri miru naj jih pustite! Ni čuda, če jih napadajo. Blato bolj ko se meša, bolj s..."

Odgovor: Mi te norce in vse druge popolnoma pri miru pustimo, kot katol. časnikarji pa ne smemo pri miru pustiti njih zmote. Prijatelji, ali ste kdaj čitali, v katerem naših listov, da smo koga "napadli"? Ali nismo vsikdar samo "brani" ali verske resnice, ali poštene napadane može in žene? Ali ni to naša dolžnost? Kdo pa bode drugi to storil, ako katoliški časnikar ne bo? Zakaj pa nam treba potem katol. časopisja? Ali ne zato, da učimo, da svari-mo in da — **branim**? Da, ko bi nasproti listi bili toliki gentlemani, da bi pustili vero in verske naprave in osebe pr miru bi pravzaprav katol. časopisja treba ne bilo. Za naše podjetje vsaj vemo da bi ne bilo ne "Ave Maria" ne "Edinosti", ne "tiskarne," ko bi ne bilo toliko protiverskega boja od vseh strani med nami. Ali niso naši listi prišli šele sredi boja, ko so nasprotniki že zmagovali na celi črti? Ko je celo tedanji katol. list napadal molitev, procesije in se norčeval iz tega?

Nikakor bi ne spolnili svoje naloge, ko bi molčali. Molčalo se je pri nas dolgo. "Gorje Vam čuvaji Siona ki ste mutasti psi" te besede sv. pisma bi nam veljale.

Poleg tega pa ne pozabite, da če nas napadajo, ni to nič drugega kakor samo boj. Mi se borimo, da bi zavirali slabo, oni se bore, da bi pospeševali slabo. Ako bi mi utihnil, bi bilo to samo njih zmaga. Ne! Ne bomo molčali! Pa naj tudi s prižnice pomagajo nezavedneži našim nasprotnikom. Ne! Nikdar! Naš boj je pošten, naš boj je svet! Če res kako napakico naredimo, se pač ne da preprečiti. V vročini boja pri pomankanju časa in v težavah, s katerimi se borimo, je to razumljivo.

Naš list je tako nasprotnik verske zaspanosti in nezavednosti, kakor je sovražnik brezverstva in moralne propalosti. Tak je bil do sedaj, tak je danes in tak bode v prihodnosti. — Ali nimamo prav?

Vprašanje: Kaj na jjaz počnem? Pred tremi leti sem bila v bolnišnici. Bila sem operirana. V tej stiski sem se obrnila k Mariji in obljubila da bom opravila veliko devetdnevni-co devet mesecev. Toda sedaj so tri leta pa še nisem mogla opraviti. Letos sem jo začela opravljati meseca

februarja. Do sedaj je šlo dobro. Toda avgusta meseca sem šla v cerkev da bi opravila svojo pobožnost, pa pridem do prvih farm, pa izvem, da ni svete maše. Ustrašila sem se. Kaj naj sedaj naredim?

K. Klobučar, Benoit, Wis.

Odgovor: Pojdite kako drugo nedeljo v ta namen. Vi ste izpolnili svojo obljubo. Kar nadaljujte svojo obljubno pobožnost.

Vprašanje: Moje sestre sin me je iz starega kraja vprašal, ali bi se mogel poročiti z dekletom, k mu je v sorodu in sicer: dekletova mati in moja mati vsta vsaka od ene sestre, tako ima fant eno stopnjo več kot deklet, Jaz sem rekla, naj tega ne naredi, ker je rodovina in ker je dosti tujega sveta. 1.) Ali sem prav naredila? 2.) Ako sem narobe, ali imam greh za to?

Klarič.

Odgovor: 1.) Res je rodovina, toda že daljša, tako da bi se glede cerkvene postave lahko ženili brez posebne dišpenze. 2.) Ženitev v rodovini tudi sveta cerkev kar najodločnejše odsvetuje. Zato je naredila sorodstvo za zakonski zadržek. Nekateri kraljevske rodovine, kjer je bila navada ženitev v rodovini, so žalostni in svarilni zgledi, proti takim ženitvam. Zato je sveta cerkev gotovo resno premislila, predno je naredila ta zakonski zadržek. Vzemimo za zgled Bavarsko kraljevo družino, kjer je velik del članov te družine ali popolnoma znorel ali pa ima omračen um. Zato v nobenem slučaju niste imeli greh, ko ste ta za kon odsvetovali.

Vprašanje: Ker ste zadnjič izračunali tako lepo, koliko riža se na leto zmeče na neveste, kaj mislite g. urednik, koliko pa porabijo dekleta "moke" za svoj obraz? Ali ni to tudi proti H.C.L. — proti draginji? — (Radovednež iz New Yorka).

Odgovor: Na to pa ne morem odgovoriti, ker ne vem koliko deklet jo rabi in katere jo rabijo, ne vem koliko jo porabijo vsakokrat in tudi ne vem če rabijo moko ali "pavder". Vprašajte jih!

Vprašanje: Zadnjiš ste zračunali, koliko riža se potroši ob porokah. Potem Vas je neki "radovednež" vprašal koliko moke porabimo ženske za svoj obraz. Danes bi pa me ženske rade vedele 1.) Koliko stotakov spuste možje v zrak s svojim tobakom. 2.) Ali ni tobak velika porata. 3.) Ali ni to za H.C.L. — to je ne pospešuje H.C.L. (Radovednica iz Lorain, O.)

Odgovor: Oprostite! To vprašanje ne spada v naš predalček, ker tu odgovarjam samo na vprašanja, ki se tičejo vere, cerkve, morale in enakih zadev. Glede "riža" smo odgovorili, ker so to vraže in je ta navada zvezana s cerkvijo, s svetim zakramentom. Možje pa do danes v cerkvi še ne kade in poleg tega je to popolnoma gospodarsko vprašanje. — Glede tobaka bi sem spadalo samo vprašanje: ali je greh kaditi?

VAŠA OBLEKA

bo zgledala kot nova ako jo prinesete nam čistiti, barvati ali popraviti. Mi tudi Vašo staro obleko uredimo po novi modi.

FRANK'S DRY CLEANING CO.

Telefon: Central in Rosedale 5694

Delavnica in urad

1361 EAST 55th ST.

nasproti Lake Shore Banke.

COLLINWOOD — PODRUŽNICA

15513 WATERLOO RD.

PODPIRAJTE MOŽA, KI VAS PODPIRA.

FRANK SUHADOLNIK

veliko stori za "Ave Maria" in "Edinost," zato ker je navdušen za katoliški tisk.

On je zastopnik za ta dva lista.

Rojaki, ali ne mislite, da tak mož zasluži, da kupujete pri njem on ima **VELIKO ZALOGO OBUVAL.**

Ljubeznjiva in točna postrežba

6107 St. Clair Ave.

CLEVELAND, OHIO.

DRUŠTVO SV. VIDA STEV. 25 K. S. K. J.

Ima svojo redno mesečno sejo na vsako drvo nedeljo v mesecu v Knausovi Ivorani, cor. St. Clair Ave. and 62nd Str. N. E.

Uradniki za leto 1920.

Predsednik, John Widerwol 1153 E. 1st Street, tajnik, Joseph Russ 6517 Bonna Ave. N. E.; zastopnik, Joseph Ogrin 1051 Addison Rd. W.; Društveni zdravnik, Dr. J. M. Seliskar na 6127 St. Clair Avenue.

Novi člani se sprejemajo v društvo od 16-ga leta do 50-ga leta starosti in e zavarujejo za posmrtnino \$1000 500.00 ali 250.00 noše društvo plačuje \$6.00 telenke bol. potpore.

Naše društvo sprejme tudi otroke v mladinski oddelek od 1 do 16 leta starosti in e zavarujejo \$100.00: Otroci po 16. leti starosti pristopijo k aktivnim članom in se zavarujejo od \$250.00 do \$1000.00 lačevanje društvenih asos. pri sejah od 1 ure dop. in do 5 ure pop.

Novi člani in članice morajo biti preiskani od zdravnika naj kasneje do 15 dne vsacega meseca.

Za vse nadaljna pojasnila se obrnite na zgori imenovane uradnike.

Društvo Sv. Cirila in Metoda, št. 18 SDZ.

V društvo se sprejemajo člani od 16 do 5. leta. — Posmrtnina se plača \$150.00, \$300.00, \$500.00 in \$1000.00, za kolikor se hoče zavarovati. — Rojaki! Ne odlašajte in takoj pristopite k našemu društvu. — Za pojasnila vprašajte naše uradnike. — Predsednik Josef Zakrajšek, podpredsednik John J. Seliskar, tajnik, John Vidervol, zapisnikar, Jos. B. Zaversnik, blagajnik Anton Bašca, nadzorniki, Anton Kozelj, Anton Strniša, Viktor Kompare, Zdravnik, Dr. J. M. Seliskar, Vratar, John Peterlin, Spreveditelj, Jos. Zakrajšek ml., Zastavonoša, Alojz Somrak.

Društvo zbora vsako drugo nedeljo v mesecu ob 2. uri v šolski dvorani.

SLOV. KAT PEVSKO DRUŠTVO "LIRA"

Stor. Kat. pevsko društvo Lira, Cleveland, Ohio. — Predsednik: Anton Grdina, 1052 E. 62 St. Podpredsednik in povodja: Matej Holmar 1109 Norwood Rd. Tajnik in zapisnikar: Ignacij Zupančič 1173 Norwood Rd.; Blag. Fr. Matjašič, 909 Edna Ave. oektor: Anton Hlabec. Pevske vaje so vsaki torek, četrtel ob 8 uri zvečer. Seja vsaki peti torek v mesecu.

Za boleznin in bolečine

PAIN-EXPELLER

Tvorniška znamka reg. v pat. ur. Zdr. dr.

Prijatelj v Potrebi

Društvo Sv. Franciška Seraf. G. S. K. Jednote ima svoje seje vsako drugo soboto v mesecu na 2 St. Mark's Place, New York, N. Y. Sprejema člane od 16—50 leta za zavarovalnino \$250.00, \$500.00 in \$1000.00 in bolniško podporo. Zavedni rojaki, pristopite k temu prekoristnemu društvu, ki je eno izmed najlagilnejših v New Yorku.

SOCIALIZEM.

(Nadaljevanje.)

v vprašanjih in odgovorih.

Spartakus je bil eden izmed rimskih sužnjev, ki so bili za to odločeni, da so se kot gladiatorji v zabavo občinstva medsebojno klali. Posrečilo se mu je, da je pobegnil in zbral stotisoč mož broječo armada sužnjev in gladiatorjev. Stirikrat je premagal vladine čete, končno pa je podlegel premoči. Slično si je skušalo mnogokrat pomagati revno, nezadovoljno ljudstvo, katero so imenovali proletarce, pomagati z revolucijo. Od teh revolucij, od teh vporov pa so imeli vedno dobiček in ko rist edino le njihovi vodje, ali bolje rečeno zapeljivci naroda, ki so ob vseh takih priložnostih postali visoki gospodje. Mesto d bi ljudstvo doseglo svobodo, mesto da bi ljudstvo bilo deležno sovlade, postal je eden sam človek neomejen vladar in samodrlec. Socijalne razmere starega poganstva pa so postajale vedno slabše. Krščanstvo, ki je ravno ta čas pršlo na svet, ponujalo je revnemu, propadlemu človeštvu zdravila, katera bi je mogla ozdraviti. Oznanjevalo je pred vsem jednako vseh ljudi pred Bogom in pravo krščansko ljubezen. "Luč je svetila v temi, toda tema ni hotela spoznati." Tri stoletja so cerkev krvavo preganjali, ko je pa končno mogla svobodno dihati, bilo je prepozno, rimsko cesarstvo je bilo gnjilo do mozga. Mesto da bi bila takrat vlada sodelovala s cerkvijo, ni imena nujnejšega opravka, kakor skrb kako bi zasužnjila cerkev. Ravno ker ni mogla odstraniti socialnih napak, je požrlo preseljevanje narodov rimsko državo.

15. Vprašanje: Kake pa so bile socialne razmere pri starem izraelskem narodu?

Dokler se je izraelsko ljudstvo pokrilo in živelo po Božji postavi, bile so socialne razmere dobre. Mojzesova postava v starem zakonu ni samo urejevala vere in Božje službe, marveč vse javno družabno življenje. Mnogo postav je bilo izdanih ravno v ta namen, da so varovale nižje sloje pred oblastjo mogočnejšev. Zakon je zahteval nepristranske sodnike; oduštvu je bilo strogo prepovedano. Izraelci so imeli zakone, ki so natančno določali ceno blagu. Jedna postava n. pr. je določala, da se je moralo posestvo, ob katero je prišel posestnik brez lastne krivde, vrniti posestniku v takozvanem jubilejnem ali sobotnem letu. Sploh se je izraelskemu ljudstvu dobro godilo, ker je bilo vseskozi navezано na zemljo, na "grunt", torej na poljedelstvo. Na socialni bedi velikih mest mu ni bilo treba trpeti. Kolikor bolj pa je izraelsko ljudstvo opuščalo Mojzesovo postavo, toliko bolj je padalo v socialno revščino, dokler ni prišlo po odpadu od vere v Zveličarja končno v socialno in državno pogubo.

Čudno pri tem je, da se Judje današnjih dni pečajo s tem, kar je popolnem nasprotju z njihovim življenjem v Starem zakonu. Sovražijo poljedelstvo in ljubijo oduštvu, in na ta način delajo na mnogih krproti izboljšanju socialnih razmer.

16. vprašanje: Kake so bile socialne razmere v krščanskem srednjem veku?

V splošnem so bile prav dobre. Pogosto boste slišali in čitali o "neumnem, mračnjaškem" srednjem veku v primeri z "razsvitlenostjo" naših časov. Toda čim bolj proučujemo resnično zgodovino srednjega

veka, tem bolj uvidevamo, da so bile socialne razmere srednjega veka dobre, in da je bilo ljudstvo v mnogih ozirih mnogo na boljem, kakor je dandanes. Seveda tudi takrat ni bilo vse tako, kakor bi moralo biti, i ngotovo je bilo tudi takrat priložnosti dovolj za reševanje socialnega vprašanja. Jedno stvar pa moramo priznati srednjemu veku brez oporekanja, da je po edino pravi pot hotel rešiti socialno vprašanje, in sicer na podlagi krščanskih načel. Kjerkol se je cerkev lahko svobodno gibala, kjerkoli je lahko sodelovala pri rešitvi socialnega vprašanja, povsod se je izkazala kot "pot, resnica in življenje", to je resnica, ki se ne da izpodbiti, ki nam jo daje "mračnjaški" srednji vek glede socialnih reform.

Ako hočemo govoriti o socialnih razmerah, razdeliti moramo srednji vek v dve dobi:

1. V dobo takozvanih fevdalnih držav.
2. V dobo svobodnih mest.

Takozvani fevdalni ali vazalni sistem je bil v splošni navadi. Vrhovni gospodar je bil cesar ali kralj. Ta je imel svoje vazale, ki so del svoje zemlje prejeli od kralja nekako "v najem". Ti vazali imeli so zopet svoje pod-vazale, ki so zopet prepro mu ljudstvu oddajali zemljišča svojih gospodarjev. Ta sistem je imel svoj izvor še iz starih germanskih časov, in nižji sloji takrat še niso imeli take prostosti, kakor razumemo prostost dandanes. Toda tem se veliko bolje godilo, kakor na primer najemnikom našega časa. Zemljišča, katera so "najeli," so navadno lahko podedovali, ostala so v eni in ime rodbini odvzeti. Demen nč, teb nič rodbini odvzeti. Deželni gospodar — vladar — je bil istočasno varuh najemnikov, moral je skrbeti za njihov telesni in dušni dobrobit. Varovati jih je moral pred vsakim izkoriščanjem, braniti jih je moral s svojim življenjem n krvjo. Razum tega je bil odgovoren podvazal vazalu, in ta zopet cesarju. In cesar sam se je moral zagovarjati pred papežem, ako je ljudstvo dvignilo proti njemu kako obtožbo. Ves ta sistem je preveval duh krščanstva. Posebno krasno je bilo to videti v takratnem običaju, takozvanim "vitezki udarcem". Kdor je hotel dobiti kako posestvo od cesarja v najem, moral je postati prej "vitez". Kandidat za viteški stan je moral prečuti celo noč v molitvah, moral je potem priseči na evangelij, da bo rabil moč vedno v obrambo revežev, vdov in sirot, in da bo kaznoval zločince. **Skrb za reveže** takrat ni bila v rokah ali opravilo policije ali države, ampak duhovniki in samostani so moral skrbeti za reveže. Da so mogli živeti, dobivali so duhovni desetino, to je deseti del poljskih pridelkov; od tega pa so morali porabiti četrtno za reveže.

Vprašanje 17.: Kdaj pa so se spremenile socialne razmere v srednjem veku?

V 15. in 16. stoletju, v dobi renesance in reformacije.

Vprašanje 18.: Kaj razumemo pod dobo renesance?

Pod dobo renesance razumemo oni čas, v katerem so se ideje poganškega starega veka zopet pojavile. Beseda "renesanca" je francoska, "renaissance" (izg. renesans) in pomeni v slovenskem jeziku toliko, kakor "prerojenje". Besedo rabijo splošno, da označijo čas, v katerem so učenjaki spravili spise starih Grkov in Rimljanov na dana Na ta način je prišlo marsikaj dobrega in krasnega, kar se je tekom časa izgubilo, zopet na dan in v veljavo. Žalibog

oživelo je zopet mnogo poganskih, nezdravih idej, ki so se zopet jako hitro razširile, ki so škodovale veri, pokvarile nrvnost in povzročile v političnih, socialnih in verskih razmerah velik preobrat.

Vprašanje 19.: Kaj razumemo pod dobo reformacije?

Pod dobo reformacije razumemo čas od leta 1500—1600, ko je velik del krščanstva odpadel od katoliške vere in si privzel novo, protestantovsko ali reformirano vero.

Beseda reformacija je latinskega izvora in pomeni toliko, kakor "izboljšanje." To besedo so rabili povzročitelji verskega razkola, da bi njihov nauk imel lepše ime. Njihov nauk pa ni bil nikako "izboljšanje" katoliške vere, ampak čisto kriva vera n odpad od stare vere.

Vprašanje 20.: Kake posledice pa ste imeli renesanca in reformacija na socialne razmere?

Renesanca in reformacija ste popolnoma spremenili socialne razmere in jih bistveno poslabšali.

Renesanca je spravila v politiki zopet stari državni absolutizem do veljave, namreč oni napačni, krivi nauk, po katerem je država edini in vrhovni gospodar v ljudskem življenju. Pri tem so širili pogubni nauk, da je v političnih in državnih zadevah dovoljeno vsako sredstvo, da je le vladi ali vladajoči stranki v korist. To nekrščansko in pogubno načelo je prišlo seveda kakor nalašč takratnim knezom in vladarjem. Z največjim veseljem so uvedli zopet stari rimsko pravo, ki je sicer na zunanaj v državne uprave privedlo lepši red, ki je pa na drugi strani starodavne pravice in svobščine ljudstva v kratkem času popolnoma zatrla. Največ je k temu pripomogla reformacija, da se je pokvarilo ljudstvo, da so nastale socialne težkoče. Sicer je Martin Luter pridigoval o svobodi kristjana in grmel z vso silo proti redni cerkveni oblasti. Ko pa sta ga poklicala papež in cesar vsled njegovih pogubonosnih naukov na odgovor, zatekel se je pod varstvo svetnih knezov, ki so se pridružili njegovemu nauku. On jim je dovolil, da so pobrali vse cerkveno premoženje, premoženje, ki je bilo last ubožnih zakladnic, in je izjavil, da imajo knezi v vseh stvareh v smislu in na podlagi "evangelija" vrhovno, neomejeno oblast. Ko je pozneje nezadovoljno ljudstvo zahtevalo to "evangeljsko svobodo" in hotelo deliti z bogataši, tedaj je napisal Luter svoj list proti "ropajočim kmetiskim četam." Zahteval je od knezov, da naj kmete, ki so se pričeli povsod puntati, pobijajo kot "stekle pse", in je celo trdil, da si bodo s takimi čini veliko lažje zaslužili nebesa, kakor pa z molitvijo. Knezom in "gospodi" je dovolil Luter vse, preprostemu ljudstvu je pa oznanjal pokorščino, Zanimivo je, kar piše sam: "Jaz Martin Luter, pobil sem v puntu vse kmete, ker jaz sem jih ukazal pomoriti; vsa njihova kri je na moji glavi. Toda jaz jo zavračam na našega Boga, ker mi je ukazal tako govoriti."

Po vsesokolski slavnosti v Pragi.

Češki Sokol je zagrezen svobodomiseln in najhujši sovražnik Cerkve. Ko so prišli na tabor tudi krščanski Sokoli iz Amerike, niso bili sprejeti. Pač pa so se slovenski sokoli bratili z talijanskimi v Pragi. In ti ljudje katoliškemu življu v Jugoslaviji očitajo brezdomovinstvo!

Na Vranjskem je umrl 5. julija notar Mihael Jezovšek.

AMERIŠKA SLOVENKA.

Urejuje Miss Marica.

KUHINJA

Ribe. Ako kupuješ mrtve ribe in še sveže, morajo imeti rdeče škrge in ne smejo imeti vpadlih oči. Ribjo položijo na desko, primi jo s papirjem za glavo in ji ostrgaj luskinje. Potem jo odspodaj prereži, vzemi varno iz nje drob ter pazi, da se žolč ne razlije. Ribi odreži plavuti in rep ter jo končno v vodi operi.

Ribja juha. Razbeli v kozji putra in nareži naj korenja, čebule, peteršilja, ohravta, celega popra in ribje glave (ali celo ribo) to vse skupaj počasi praži. Ko je že nekoliko rume no, potresi z moko ter prilivaj goroko vodo, prida se tudi drobno zrezan krompir, en paradižnik in kuhaj vse skupaj še eno uro. Nato juho precedi ter daj na juho riž ali ocvrt kruh.

Ocvrt kruh. Kruh zreži na male kocke, stres ga v rastepana jajca, v ponvi razbeli masla ali masti, ko je vroča, prideni v jajca pomočeni kruh ter lepo rumeno ocvrti.

Ocvrta riba. Lepo osnažene ribe zreži na kosčke, osoli jih ter v moki, raztepanem jajcu (ali vodi) in v krušnih drobtinah povaljaj. Ocvrti jih na maslu, olju ali masti in postavi na mizo s solato, kislo repo ali tudi z drugo prikuho.

Pečena riba. Potresi nasoljeno ribo, nekoliko z moko ter jo speci na vročem maslu ali olju, v katerega si narezala čebule. Peči jo moraš hitro v vroči pečici. Pečeno postkropi s limonovim sokom ter jo postavi na mizo z zabeljeno karfiolo ali solato.

Polenovka na laški način. Namočeno polenovko skuhaj, jo očedi ter ji odberi kosti in kožo. Na 1 kg polenovke olup 3/4 kg krompirja, operi ga ter nareži na zrezke v kožo (ki drži dna litra) eno plast krompirja, na njo naloži eno plast očiščene polenovke, zopet krompir, na krompir polenovko tako dolgo dokler imaš kaj rib. Med posamezne plasti nasuj 4 stroke zrezanega česna in zelena preteršila, stolčenega popra in soli. Na vrh vseh plasti pa nalij 14 dkg dobrega olja in tri šestnajstinke litra mrzle vode. Nato kozo pokrij s pokrovko in jo postavi v pečico ter duši eno uro. koncem jo enkrat premešaj. Polenovki se prilaga kislo zelje.

Častiti g. urednik: — Tudi jaz sem se namenila pridružiti se urednici Marici. Dobro bi bilo, ko bi se naše žene malo več brigale za branje in pisanje, čeravno nismo tako zmožne, a skozi to bi se marsikaj naučile ena od druge, najsibo že kuhe ali sploh bišnemu delu. Danes, ko je taka draginja je marsikak nauk dober. Nekateri znajo več, kot druge. Zato pa, ako bi žene malo več doma delale, manj gotovega kupile, ne bi bilo vse tako drago.

Ako človek gleda v mesnici zjutraj, kam gre vse to, kruh vsake vrste poharije in pečeno itd., res se more čuditi ali žene ne delajo doma, da se kupi vse gotovo. Toraj vidite, v tem tiči tudi vzrok draginje. Pa še kako se dobi esnažno in še nezdavno in neokusno; zato toliko želodčnih boleznih. Zraven tega, kako se dela s hrano, na primer kruh! Ne rečem vse, ali koliko je takih! Vse je dar ožji in dostikrat manjka takim lju-

dem, zakaj to je tudi greh in ta greh se dostikrat tukaj kaznuje. Ravno tu, ko jaz živim, vidim kako je dosti krat kruh po jardu razmetan, tega je mati kriva, zakaj ona mora otroke navaditi na red in ako mu ostane, pokrij ga, da se ne posuši in daj ga drugič. Ko ga navadiš na red, ti bo hvaležen ko odraste.

Res, koliko bi se dalo napisati, kakšen naj bi bil hišni red; res, da jaz nisem zmožna toliko v pisavi, ali naj še katera druga svoje pove. Koliko je mladih mater, ki niso same krive da neznajo. Dekleta se ne brigajo za hišno delo. Ko se mož, pride pa vse vkup; nezna se kam obrniti; po tem pride pa družina in tako nevedni rastemo.

Povem še, kaj se lahko naredi iz starega kruha, ako je čist. Kruh lahko posušiš in ga rabiš za marsikaj, kar ti hočem na kratko povedati, ako še ni čisto suh, lahko narediš kruhovč knedelne. — Kruh zreži na drobne kosce, razgrej žlico masti, daj noter drobno zrezan peteršil in čebule. Ko diši po kruhu, potem še malo mleka in 2 jajca n dobro zmešaj, da se dobro napoji, potem naj stoji eno uro, nato še zmešaj in daj malo moke, dve žlici, toliko, da se ne razkuhajo, potem naredi knedelne pest debele in kuhaj v slani vodi. V 20tih minutah so kuhani. Dobri so za postni dan s kakšno solato zraven, ali pa z golažem. Pristojajo tudi k telečjem paprikaš in k jancu.

Telečja prsa filana.

Ako imaš 2 do tri funte mesa, ga lepo operi in nasoli potem zmešaj žlico masti z jajca rumenjaka. Iz beljaka naredi sneg in zreži s strojem malo prešičevega mesa drobno in vse skupaj zmešaj, dodeni kruhovih drobtin 2 ali 3 pesti, za duh daj peteršil poper čebulo toliko da se vidi, dodaj tudi česna in drobno vse zreži in nazadnje vse skupaj zmešaj in filaj prsa. Z veliko šivanko zašij, da ti fila ne gre ven. Iz tega narediš kakih 10 kosov. (N. N., Joliet.)

DRAGE SLOVENKE.

V današnji številki vidite dopis naše tovarišice M. N. iz Joliet, Ill. ki vas pozivlja na bolj navdušeno delo za vaše stanovske krorigi stanovski poduk in stanovske koristi.

Ameriški konzulat v Zagrebu.

Kakor poroča "Commers Reports" naznanja uradno glasilo od "Department of Commerce", da bo začetkom jeseni nastopil svojo službo ameriški konzul na novem konzularnem mestu v Zagrebu. To bo velika dobrota za naše izseljence, ki so si morali dosedaj potni list za v Ameriko iskati v Belgradu pri tamošnjem konzulatu.

Triglavski polk.

Bivše vojake 27. bramovskega pešpolka bo zanimalo zvedeti, da se ta polk od regentovega obiska v Ljubljani dalje po njegovi odredbi imenuje Triglavski polk.

DRS. HOLLANDER & DR. H. O. STERN Dentists

1355 E. 55th St. vokal St. Clair Ave.

NAD LEKARNO.

Ure od 9. dopoldne do 8. zvečer. Zaprto ob sredah popoldne in ob nedeljah.

STAR THEATRE

CANONSBURG'S FRIENDLY PLAYHOUSE.

KRIŽARJI.

Zgodovinski roman v štirih delih.

Spisal: H. Sienkiewicz.

Poslov.: Podravski.

(Dalje.)

Zidram iz Maškovic, Povala iz Tačeva in Zbišek so se nahajali neprestano pri velikem mojstru, kateri je bil jako radoveden, kak vtis napravi, zlasti na Zindrama, križarska moč, ko jo bo videl od blizu. Velikemu mojstru je bilo mnogo na tem, da Zidram iz Maškovic ni bil le hraber vitez, strašen v dvoboju, marveč tudi nenavadno zkušen vojak. V vsej deželi ni nihče znal voditi tako pametno vojske nego on, ravnati z bitko, graditi kako trdnjavo, ali napraviti most čez široko reko, z eno besedo: nikomur niso bile tako znane bojne znanosti kakor njemu. Veliki mojster je vedel, da je pri kraljevem posvetovanju mnogo veljala njegova beseda ter si je mislil, da gotovo za dlje časa odnese vojno, ako ga iznenadi z veličino križarske moči in z leskom križarskega bogastva. Pred vsem drugim pa je sam pogled na Marburg mogel napolniti s strahom vsakega Poljaka, kajti s to trdnjavo se ni mogla kosati nobena druga trdnjava na svetu. (Marburg je popolnoma razdril Friderik II., pruhki kralj, po propadu poljske ljudovlade.) Vitezi so zagledali že od daleč mogočne utrdbe in stolpe, ki so se odbijali na obnebu. Dan je bil povsem jasen, zato se je vse dobro videlo; in ko so ladje dospete bliže, se je zalesketal še močnejše cerkveni stolp pri viškem gradu, kakor tudi visoko obzidje, sloneče drugo na drugem. Obzidje je bilo narejeno večinoma iz opeke ter prevlečeno s sivkasto belim ometom, katerega so znali pripravljati samo križarski zidarji — Velikost tega obzidja je nadkriževala vse, kar so poljski vitezi doslej videli. Zdelo se jim je, da ondi rastejo stavbe na stavbah, toreč tako nekako goro, katere teme je bil stari grad, vznóžje pa Prednja. V tem oraškem gnezdu oboroženih redovnikov je tičala taka mač in

sil, da se je lice velikega mojstra nekoliko zjasnilo, ko ga je zagledal.

"Ex luto Marienburg", (iz blata je Marburg), reče, obrnivši se k Zindramu, "toda tega blata ne razdere človeška moč."

Zidram mu ne odgovori, temveč samo molče ogleduje utrdbe in ogromno obzidje, opremljeno z visokim napisom.

Konrad von Jningen doda čez nekaj časa:

"Kaj poročete o tej trdnjavi vi, go spod. ki veste, kaj so trdnjave?"

"Meni se zdi, da je ta trdnjava nepremagljiva," odvrne nekoliko zamišljeno poljski vitez, "toda..."

"Toda kaj! Kaj morete grajati na njej?"

"Toda vsaka trdnjava mora spremeniti svoje gospodarje."

Velikemu mojstru se naježijo obrvi.

"Kako si vi mislite to?"

"Jaz si mislim, da so sodbe in pota božja skrita človeškim očem."

In znóžje jame zamišljen ogledovati obzidje, Zbišek, kateremu je Povala prevel njegov odgovor, pa ga pogleda z največjim začudenjem. V tem hipu se mu je pred očila velika podobnost med Zindramom in Žmudskim poveljnikom Skirvoillom. Oba sta se odlikovala z jako debelimi glavami, ki sta bili kakor zabiti med krepka ramena, ter sta imela nekoliko izbočene noge.

Veliki mojster ne hote, da bi poljski vitez imel poslednjo besedo, nadaljuje:

"Pravijo, da je naš Marburg šestkrat večji nego vaš Vavel."

"Ondi na skali ni toliko prostora, kakor tukaj na ravani," odvrne gospod iz Maškovic, "toda srce je pri nas na Vavelu večje."

Konrad ga začuden pogleda.

"Jaz vas ne razumem."

"Kaj je srce v mestu drugega, ako ne cerkev? A naša stolna cerkev je trikat večja od vaše."

Po teh besedah je pokazal na zares neveliko grajsko cerkev, na kateri se je lesketal v presbiteriju kip Device Marije.

(Dalje prihodnjic.)

OBMEJNA KOMISIJA.

Mirovna pogodba z Avstrijo je stopila v veljavo. Med Jugoslavijo in avst. sosedi nastopi mirovna stanje. Kar je navzela preteklost, se razveže; kolikor bo priporočala bodočnost, se zopet naveže. Neodvisna je izbira ter po prosti volji.

Tri mesece po uveljavljenju mirovne pogodbe bo na Koroškem plebiscit. Jugoslavija zre tja in so mirni. Slovenski Korošec je, hvala Bogu, spoznal, kaj hočejo Nemci; dobiti ga v pesti in potem iztrebiti. Pozna pajka, ki se sladka muham, da jih dobi v svojo mrežo.

Tekom 14 dni po nastopu mirovne stanja pride na meje posebna zavezniška komisija. Obmejna komisija ima nalogo, takorekoč postaviti mejnike med dvema državama meja šema. Na nekaterih točkah mora še le na licu mesta določiti mejno črto, na drugih pa uvaževati posebne gospodarske interese, k jih mirovna pogodba ne predvideva. Samo gospodarske interese; narodopisni ne pridejo v poštev.

Zadnje dni se je nemškoavstr. zunanji urad pritožil zoper skrčenje pravic te komisije. Vrhovni svet je baje odredil, da nima komisija pravice spreminjati meje v korist ene ali druge države. Na severni meji bi tedaj ostal status quo.

To pomeni da bi Jugoslovani morali zapustiti Radgono in okolico na levem bregu Mure, izprazniti Špilje in še dve obmejni občini. Obmejna komisija bi najbrž določila dan izpraznitve in jo nadzorovala.

Ako pa ostanejo v veljavi pooblastila, ki jih daje tej komisiji mirovna pogodba, bo morala zavezniška komisija še enkrat pretresti radgonsko vprašanje. Izogniti se mu ne bo mogla. Jugoslavija ima tu velevažne gospodarske interese. Ona vazal in ne premaganec, (da bi zavezniki ne upoštevali teh interesov n ji ne dali možnosti, da jih dokaže. Ako je teritorialna sprememba v tej obliki neizvedljiva zahteva pa gotove pravice. Dvomimo, da bi angleški in francoski zastopnik dajal prednost

obmejnim hajlovcem, čijih glasilo piše v zadnji številki: "Združenje Avstrije z Nemčijo je iz političnih narodnostnih in gospodarskih vzrokov nujna potreba: za življenjsko vprašanje ne samo za nemškoavstrisko ljudstvo!"

Položaj na severni meji se lahko za Jugoslavijo samo izboljša. Ničesar ni dobila po krivici, to, kar ima, je slabo zadoščenje za velikanske izgube vsled ponemčevanja.

Za severnimi mejami stoji močna jugoslovanska država. Stoji njen vladar, njena armada, njena vlada, njena gospodarska moč. Stojijo vsi, ki si vstali iz suženjstva na strah Nemcev in drugih sovragov. Zmagoslavjen pot regenta Aleksandra ji je znova potrdil jedinjenje in zunanjo in notranjo moč.

ZA SMEH IN KRATEK ČAS.

Starost — bolezen: Nič si ne delajte skrbi zaradi tega, da vaša žena malo bolj težko čuje; to pride od starosti. — "Ah, gospod doktor, dokažite ji to vi sami."

Mačja zgodba: V malomestnem lističu smo čitali oglas iz 1. avgusta: "Bogato nagrado dobi kdor bi mi vedel povedati tistega človeka, ki je s kamenjem poškodoval mojo ljubo mačico "Mizzi"."

Evlarija Okoren, Vrtna ul. 4.

Na drugi strani isti dan:

Svarilo: Če posestnik ali posestnica črno - belo pisane mačke takoj danes ne poskrbi, da ta žival ne bo več hodila v moj vrt škode delat, bom jo kratkoma vstrelil.

Florijan Krivec, Vrtna ul. št. 5.

Drugi dan, 2. avgusta:

"Kupi se flobert puška, pripravna za uničevanje nepotrebnih, škodljivih živali."

F. K. Vrtna ulica št. 5.

Isti dan:

Zgubila se je, ali bila vkrađena črna bela mačka, zvesta, čista, ljubez-

niva živalica, ki ji je "Mizzi" ime. Kdor jo prinese nazaj, dobi veliko nagrado.

Evlarija Okoren, Vrtna ul. 4.

V istem listu, na drugi strani: **Pozor:** Vkusna, sveža zajčja pečenka danes pri "Zlatem Orlu."

Vrtna ulica št. 6.

Nov klobuk: Žena: V prodajalni so mi rekli, da s tem klobukom za 10 let mlajša izgledam.

Mož: Zakaj nisi dveh kupila?

O joj: Oče: "Kaj pravi pa zdaj učitelj o tvojih nalogah, odkar jih jaz popravljam?"

Sin: "Danes mi je rekel: iz tvojih nalog vidim, da si vsaki dan bolj neumen."

Sosedom pes: Čujte vi, gospod so sed, vaš pes je danes moja tašča vgriznil.

Tako? — lepo prosim, oprostite! — upam da ne bode nič hudega. — Pa saj mi zaradi tega ne bote delali kakih sitnosti pri sodnji, kaj?

Nikakor ne, — nasprotno, prosil bi vas, prodajte meni vašega psa.

Dva soseda: "Rad bi vedel, zakaj je moj sosed nad menoj v II. nadstropju tako slabe volje; še pogledal me ni, ko sem ga v jutru pozdravil. Lahko je po pravici nevoljen: ravno danes, so morali začeti železničarji štrajkati, ko je hotela odpotovati njegova tašča."

RADA BI ZVEDELA

kje se nahaja moja sestra.

MRS. KATIE ŠIME

Živela je v So. Chicago, Ill. kakor sem čula, se sedaj baje nahaja v Jolet, Ill. Cenjene rojake prosim, da, ako je komu znano kje se nahaja naj mi blagovoli naznaniti njen naslov. Ako pa sama to čita, jo prosim, da se mi javi, ker ji imam sporočiti važne stvari iz starega kraja. Moj naslov je:

Mrs. Lucija Kure

1849 Allport Street, Chicago, Ill.

VAŽNO NAZNANILO.

Dr. J. V. Zupnik, ki je imel svoj zdravniški urad na 6127 St. Clair Ave. nad pet let, bo preselil svoj urad v sosednjo hišo v 6131 St. Clair Ave. prvega avgusta. Od tedaj naprej ne bo več uradoval v starih prostorih. Dr. Zupnik se je preselil v Knausovo poslopje, kjer je Knausova dvorana. Urad bo ravno pod dvorano na oglu St. Clair Ave. in East 62nd St., nad uradom denarnega zavoda The New Bank.

Glavni uhod bo na vogalu dvainšesdesete ulice, kakor v Knausovo dvorano. Pazite na napis!

Dr. Zupnik je uspešno opravljal zobozdravniško delo nad pet let v svojem starem prostoru. Sedaj se seli samo v sosednje poslopje, kjer bo imel najboljšo opremljen zobozdravniški urad. Tu bode izvrševal vsa zobozdravniška dela kakor: zlate kapice, krone (Crowns) na slabé zobe, mesto izdržitih deval v usta nove po načinu "mostičkov" (bridgework) nagnite bode zalival, izdiral zobe brez bolečin, deval novo zobovje po načinu "ploščic" (plates).

Dr. Zupnik zdravi vsakega bolnega osebno; nikoli ne najame kakega drugega zdravnika praktikanta, da bi se učil na bolniku; vedno se zanima zanje sam, kar vam jamči, da boste najbolje postreženi.

Vsi Slovenci v Clevelandu priporočajo Dr. Zupnika. Več jih pride tudi iz Collinwooda, Nottingham, West Parka in Newburga.

Dr. Zupnik je naročil, da se to tiska, samo zato, da ga oni lahko najdejo, ki iščejo njegove pomoči; da ga najdejo po prvem avgustu v njegovem novem zobozdravniškem uradu na St. Clair Ave. in E. 62nd St., v Knausovem poslopiju, pod dvorano in nad banko. Glavni uhod na E. 62nd St., kakor za dvorano.

Dr. J. V. Zupnik

ZOBOZDRAVNIK

6131 St. Clair Avenue

JAVNA ZAHVALA! Cenjeni g. J. Wahčić: — Jaz sem rabila Vašo hvale vredno ALPENTINKTURO za lase za katero se Vam najlepše zahvalim, lasje so mi takoj prenehali spadati in so mi gosti dolgi in krasno narastli, želim Vas priporočati vsakemu, kateri bo v taki potrebi ko sem bila jaz, da nisem rabila Vaše tinkture bi vse lase zgubila, zatoraj se Vam še enkrat lepo zahvalim, Vaša rojakinja.

Mrs. Anna Beketich, 314 Second Ave. Johnstown, Pa. Alpenpomada za moške brke in brado, Bruslintinktura za sive lase od katere postanejo moškimi in ženam popolnoma narastli lasje kakoršne ste v mladosti imeli. Wahčić Fluid ozdravi vsaki najstariji Revmatizem, kostobol, trganje v lokah, nogah ali križicah se ozdravi v 5-tih dneh popolnoma. Rane, opekline, bule, turove, kraste, grinte in lišaje, potne noge, kurje očesa, bradovice, debelo kožo na nogah in ozeblino, vse teje bolezni se v 3 dneh popolnoma ozdravi.

Pišite takoj po cenik in krasni žepni KOLEDAR za leto 1920 pošljem popolnoma zastonj.

JAKOB WAHČIČ

6702 Bonna Ave N. E

Cleveland, O.

ROJAKI

Ki želite dobiti sorodnike iz starega kraja, pišite nam za pojasnila, ki jih damo vsakemu popolnoma brezplačno..

VARNO IN ZANESLJIVO

POŠILJAMO

.... Denar v stari kraj najhitreje in najceneje. ROJAKOM! Ki žele potovati v stari kraj, preskrbimo potne liste.

IZVRŠUJEMO VSA NOTARSKA DELA:

MICHAEL ZELEZNIKAR

Notary Public

VSA PISMA NASLAVLJAJTE NA:

"EDINOST" 1849 W. 22nd St.,

Chicago, Ill.